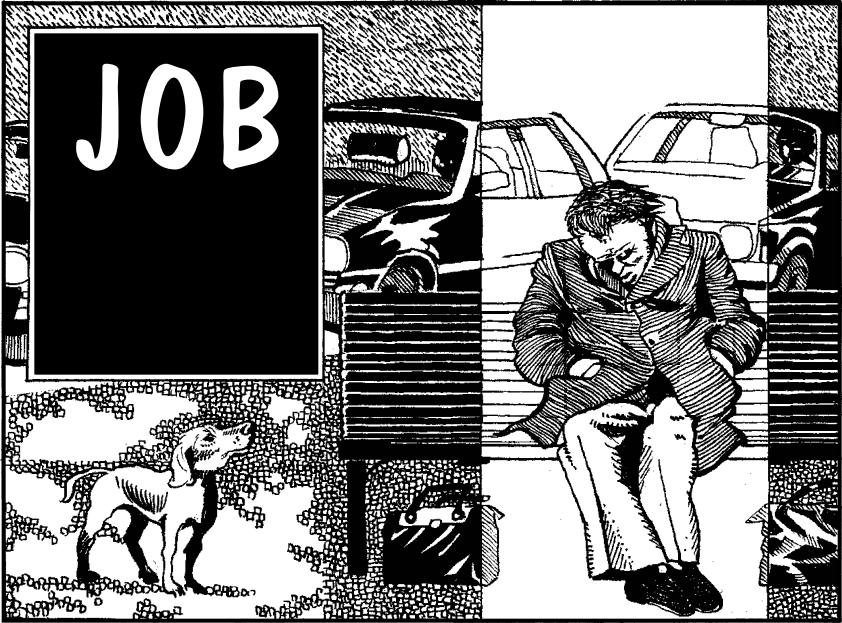

PAGE 880 BLANK

Ang istorya ni Job nag-una sa Mga Basahon sa Kaalam sa Biblia: lawom dinhi nga gitandog ang dagkong pangutana bahin sa tawhanong kahimtang! Ang kasakitan nga iyang naangkon, diin ginudnod siya sa hilabihang pag-antos, human sa kaharuhay, plantalya lang, aron makapamalandong ta nga dili pa igo ang kinabuhi dinhi sa kalibotan. Ang pag-antos ug kamatayon mga timailhan sa mas lawom pa nga kadaotan nga angay hinuktokan sa mga tawong nakamatngon sa ilang padulngan.

Dili sulagma nga gipaila si Job isip tawo gikan sa yuta sa Uz. Dapit ni nga wala masakop sa katawhan sa Diyos ug wala malakip sa gisaad sa mga propeta. Ang pagtoo ni Job sa Diyos ug sa iyang Kaayo, nagsukad sa pagpamalandong niya sa kinaiyahan. Wala gyod siya makakita sa Diyos ug wala gani ang Diyos mamulong diretso niya. Bisan pa ini, gibati ni Job nga binuhat siya sa Diyos. Iyang naamgohan nga diha lang sa pakig-ambitay uban sa iyang Magbubuhay nga siya mismo mahamutang sa iyang dapit, apan bisag unsaon niya pagpangitag lutsanan, wala siyay nakit-an.

Ang mga sumbong ni Job sa Diyos pamaagi niya sa pagsinggit taman sa iyang mahimo aron ipahungaw ang walay katagbawan niyang paglaom. Sa katapusan ang Diyos nanggilabot.

Ang Job

Ang sinugdan ining libroha mao ang nabantog nga istorya nga mabasa sa una ug sa kataposang mga pahina (1:1-2;13 ug 42:10-17), ang istorya sa balaang tawo, si Job. Gisulayan siya ni Yahweh pinaagi sa pagsakmit sa tanan niyang katigayonan, ug bisan pa ini, nagpabilin si Job nga lig-on ug puno sa pagsalig sa Diyos kinsa moganti sa mga tarong. Sa katapusan, gibalik sa Diyos sa paghatag kaniya ang tanan nga nawala.

Ang moralidad klaro nga dunay pagkasimpli. Apan ang tagsulat, nga wala nato mailhi, mipalambo ining panig-ingnan ni Job, sa mga pakigpulong nga mabasa sa mga ulohan 3-41. Dinhi gisinggit ni Job ang iyang kapungot tungod sa iyang gidangatang kahimtang ug gitubag siya sa tulo niya ka higala. Sila ang mga maalamong tawo sa maong panahon.

ANG PAMAYHON NI JOB SUMALA SA TRADISYON

1 ¹ Tarong nga tawo si Job; walay ikasaway niya. Nataha siya sa Diyos ug nagsaliksay sa daotan. Nagpuyo siya kaniadto sa yuta sa Uz. ² Aduna siyay pito ka anak nga lalaki ug tulo ka babaye. ³ Giila siya sa katawhan nga bantogan kaayo sa Sidlakan. May 7,000 siya ka karnero, 3,000 ka kamelyo ug 500 ka parisang baka, 500 ka asno ug ubay-ubay nga sulugoon.

⁴ Nabatasan sa iyang banay nga magbanosbanos ang iyang mga lalaking anak paghimo kombira sa ilang panimalay. Dapiton nila ang ilang tulo ka igsoong babaye pagpangaon ug pag-inom-inom uban nila. ⁵ Human sa matag kombira ipakuha ni Job ang iyang mga anak nga lalaki ug babaye aron mag-inom sila. Inigkabuntag mobangon siyag sayo ug maghimo sa halad-sinunog sa usag-usa niya ka anak. Naghunahuna siya nga: “Basig nakasala sila ug nakapasipala sa Diyos sa ilang kasingkasing.” Mao ni ang naandang buluhaton ni Job.

⁶ Usa ana ka adlaw miabot ang mga anak sa Diyos aron mangatubang kang Yahweh. Mikuyog si Satanas. ⁷ Unya, gipangutana ni Yahweh si Satanas: “Diin ka gikan?”

Mitubag si Satanas: “Nagsakakanaog sa kalibotan; naglibutlibot lang didto.”

⁸ Nangutana pag-usab si Yahweh: “Nakamatikod ka ba sa akong sulugon-

ong si Job? Walay sama niya sa kalibotan sa katarong ug kawalay sala. Usa siya ka tawong may kataha sa Diyos ug nagsalikway sa daotan.”

⁹ Apan misumbalik si Satanas pagpangutana: “Nataha ba kaha sa Diyos si Job nga walay hinungdan? ¹⁰ Wala ba nimo siya palibotig panalipod, ang iyang banay ug ang tanan niyang gi-huptan? Gipanalanginan nimo siya ug gipalambo. ¹¹ Apan bakyawa ang imong kamot paglaglag sa tanan niyang nangkon. Makigpusta ko nimo, nawngon ka niya pagtunglo.”

¹² Nagkanayon si Yahweh kang Satanas: “Hala sigi: ang tanang iyaha naa sa imong gahom. Apan ayaw siya mismog hilabti.” Ug mipahawa si Satanas sa atubangan ni Yahweh.

¹³ Usa ana ka adlaw, samtang ang iyang mga anak nangombira sa balay sa kamagulangang lalaki, ¹⁴ miabot ang mensahero kang Job. Nagkanayon siya: “Nagdaro ang imong mga baka ug nanibsib ang mga asno sa duol. ¹⁵ Unya, nangabot ang mga Sa-beo ug gidala nila ang tanan. Gipatay nila ang magtutugway. Ako ra gyod ang nakaikyasa aron makasugilon.”

¹⁶ Samtang nagsulti pa siya, miabot ang laing mensahero nga miingon: “Ang Diyosnong kalayo nahulog gikan sa panganod. Nasunog ang tanan mong karnero lakip ang magbalantay. Ako ray nakaikyasa aron makasugilon.”

¹⁷ Wala pa gani siya makahaman pagsulti, miabot na pod ang laing men-

• **1.1** Si Job nagpuyo sa langyaw ug pagano nga dapit sa karaang panahon. (Malagmit nga ang Uz nahamutang sa habagatang bahin sa Palestina). Kasinahan ang iyang pagkabutang: pangulo siya sa mga lumalangyaw, sama ni Abraham. Walay nagkulang niya. Apan gihimo siyang dulaan sa pamolitika sa kalibotan o di ba sa langitnong pamolitika. Gitigom sa Diyos ang *mga anak sa Diyos* (ang mga anghel) aron pagsulay ni Job. Gihagit ang Diyos ni Satanas, ang kaaway, ang espiritu sa kadaotan. Mitugot ang Diyos nga sulayan si Job aron panalipdan ang iyang dungog.

Busa, makita nga sukad pa sa sinugdang, ang tawo may kaugalingon nang dapit sa kasaysayan. Dili siya ang sentro sa kalibotan, ni kapugngan niya ang Diyos sa paghunong sa kasaysayan tungod ug alang niya.

Walay daotang pulong nga gisulti ni Job batok sa Diyos. Bisag wala siya masayod sa hinungdan sa naangkon niyang katalagman, nakita niya nga ang kaugalingon niyang interes mahimong wala mahatukma sa interes sa Diyos. Kining gipakita nga kinaiya ni Job miluwas niya sa katapusan, sa kasamtangan kini ang naghatag og himaya sa Diyos. Atubangan ni Satanas nga kanunayang

sahero: “Gipatay ang imong sulugoon sa tulo ka pundok nga tulisang Kaldeo. Gidala nila ang mga kamelyo. Ako ray nakaikyas aron makasugilon.”

¹⁸ Nagsulti pa siya, dihang miabot ang lain na sab nga mensahero ug namulog: “Nangaon ug nag-inom-inom ang imong mga anak sa balay sa ilang kamagulangang igsoong lalaki. ¹⁹ Kalit lang, mihuros ang kusog kaayong hangin latas sa kamingawan. Naigo ang balay ug nahagsa ug nadat-ogan sila. Namatay ang tanan. Ako ray nakaikyas aron makasulti nimo.”

²⁰ Sa tumang kaguol gigisi ni Job ang iyang sapot ug gikiyasan ang ulo. Mihapa siya sa yuta ug misimba. ²¹ Unya, namulong siya:

“Hubo ko nga migawas sa sabakan sa akong inahan,

hubo sab ko nga mobalik.

Si Yahweh ang naghatag, si Yahweh ang nagbawi.

Dayegon ang iyang ngalan!”

²² Bisan pa ining tanang katalagman, wala makasala si Job.

Wala niya pasanginli ang Diyos nga nagbuhat kaniyang daotan.

2 ¹ Sa makausa pa nangatubang ang mga anak sa Diyos kang Yahweh. Kuyog gihapon nila si Satanas. ² Nangutana si Yahweh kang Satanas: “Diin ka gikan?”

Mitubag si Satanas: “Nagsaka-kanaog sa kalibotan; naglibutlibot lang didto.”

³ Nangutana pag-usab si Yahweh:

“Nakamatikod ka ba sa akong sulugoon nga si Job? Walay sama niya sa kalibotan sa katarong ug sa kawalay sala. Usa siya ka tawong may kataha sa Diyos ug nagsalikway sa daotan. Nagpabilin siya sa iyang kabuotan. Nag-usik ka lang sa panahon pag-aghat nako nga himoon ko siyang alaot bisag walay kapasikaran.”

⁴ Mitubag si Satanas: “Panit sa panit! Alang sa kaugalingong kinabuhi, ang tawo andam paghatag sa tanang niyang gihuptan. ⁵ Apan pasakiti ang iyang kaunoran ug kabukogan, tanawon nato kon dili ka ba niya nawngog tunglo.”

⁶ Nagkanayon si Yahweh kang Satanas: “Labing maayo, ihatag ko siya sa imong gahom. Apan ayaw siyag patya.”

⁷ Mipahawa si Satanas sa atubangan sa Diyos. Unya, gipaantos niya si Job sa makahasol nga kangutngot gikan sa iyang lalalapa ngadto sa alimpulos.

⁸ Nagkuha si Job og usa ka piraso sa nabuak nga kolon nga iyang ibagnod sa iyang lawas. Milingkod siya ibabaw sa mga abo.

⁹ Miingon kaniya ang iyang asawa: “Magpabilin ka ba sa imong kabuotan? Tungloha ang Diyos, ug kamatay dayon.”

¹⁰ Mitubag si Job: “Nagsulti ka sama sa buang. Kon midawat ta sa mga maayong butang gikan sa Diyos, nganong dili nato dawaton ang mga daotan gikan niya?” Bisan pa ining mga katalagman, wala si Job makasultig daotan. Wala siya makasala.

NAGSUGOD ANG MGA BALAK NI JOB

• ¹¹ Nadunggan sa tulo ka higala ni Job, si Elifas, ang Temanita, si Bildad, ang Suhita, ug si Zofar, ang Naamatita, ang katalagman nga midangat kaniya. Mibiya sila sa kauga-

lingong pinuy-anan ug nagdungan silang tulo pagpanaw aron pagduyog ni Job sa iyang kasakitan ug paghupay niya. ¹² Kay wala na man sila makaila ni Job gikan sa layo, mihilak

namasangil sa mga magtotoo nga ang kaugalingon ray ilang gilantaw ug ganti ray gipaabot, gimatuod ni Job nga ang Diyos nakaaghat sa iyang katawhan sa paghigugma nga tiunay ug sa walay paglantaw sa kaugalingon.

Tan-awag unsay gisulti sa asawa: *Tungloha ang Diyos ug kamatay dayon.* Kadtong nagpa-

sangil sa Diyos tungod sa kadaotan sa kalibotan, wala magsulbad sa mga problema, gisirhan hinuon nila ang paglaom sa tawo.

• **2.11** Sa giingon na sa pasiuna, mao ni ang sinugdan sa paghisgot bahin sa pag-antos diin napadaplin na ang saysay sa istorya ni Job. Siya

silag kusog. Gigisi nila ang ilang sapot ug nagbulibod silag abo sa ulo.¹³ Sulod sa pito ka gabii nanglingkod sila sa yuta uban niya.

Wala silay gisulti bisag usa ka pulong kang Job. Nakita nila unsa kadako ang kasakit nga iyang giantos.

Mawagtang unta ang adlaw nga ako gihimugso

3 ¹ Sa kataposan namulong si Job. Gitunglo niya ang adlaw sa iyang pagkahimugso. ² Miingon siya:

³ Ang adlaw nga ako gihimugso unta wagtangan, ingon man, ang gabii kanus-a ako gipanamkon.

Wala unta'y kahayag nga niini padan-agan.

⁴ Maglugitom unta sa kangitngit kadtong adlaw, ug sa Diyos wala na unta ni niya panumbalinga.

⁵ Sa anino sa kamatayon kini unta giangkong; Unya, taptapan sa panganod ug tagoon.

Sa kangitngit nga naglugitom nga daw dayandayan, ang iyang dakong kahayag unta kasalimbongan.

⁶ Kadtong adlaw, dili na unta ilhon; nga usa ka adlaw sa tuig dili na pabalikong; ug unya, sa iniphanay dili na pod apilon.

⁷ Kadtong gabhiona, himoa na nga puohonon; Sa singgit sa hudyaka dili unta aboton.

⁸ Ipatunglo siya sa nahigugma sa kangitngit; ang mga barangan kang Satanas nagsangpit.

⁹ Magbangotan ang iyang kabitoonan sa kabuntagon; napakyas ang kahayag nga giingong paubton; dili na makakita sa bidlisiw sa kaadlawon.

¹⁰ Kay wala man matak-opi ang sabakan, ang kaalaot dili na sa mata masaksihan.

¹¹ Nganong wala ko mamatay sa akong pagkahimugso; o paggawas sa tagoangkan, nganong miginhawa ko?

¹² Nganong gidawat pa ko sa sabakan, ug nganong gipasuso pa ko sa dughan?

ang bantogang tawo nga midawat sa kabubut-on sa Diyos sa walay pagmulog sumala sa ulohan 2.

Gitunglo niya ... (b. 1). Kining unang mga tudling subli sa gipamulong ni Jeremias dihang nawad-an siyag paglaom (Jer 20:14). Busa, dili ikatingala nga bisan ang mga higala sa Diyos may mga higayon nga makalitok ug susamang pamahayag, ni angay hukman kadtong misulay paghikog kay nawad-an silag paglaom.

Nganong gihatagan ... (b. 20). Nganong may mga bata man nga matawong bakol ug buta o gitagna na daan alang sa bangis nga kamatayon? Apan masayop ta kon sila lang ang atong hunahunaon o bisan pa kon tutokan ang milyon ka tawo kinsa nawani ug nawad-an sa paglaom. Tungod ni kay sa mga nasod nga wala nag-ilaid sa kakulang, ang ilang katawhan, natuok sa kalibutanong sibilisasyon ug nagmagul-anon luyo sa ilang kabuhong. Didto, daghang batanong magtiayon nga wala magtinguha nga makabaton og mga anak. Ang pangutana ni Job may kalabotan sa bili sa pagpakabuhi: ingon ba lang

ini ang kahulogan sa kinabuhi? Di ba mas maayo nga wala na lang unta ta magpakabuhi?

Sa nangaging mga siglo ang kinabuhi sa katawhan gitukmod sa dili katupngang tinguha sa pagpakabuhi. Nagpuyo sila ug naghimog dakong sakripisyo aron lang mabuhi ang ilang katawhan. Ang atong ginikanan nagbudlay ug nagpasanay sa walay pagpangutanag ngano. Apan dihang mahingkod na ang ilang masusihong panghunahuna, nanginahanglan na silag tubag sa daghang pangutana: Nganong magpakabuhi man, kon sa kaulahian, wala diay tumong ang kinabuhi?

Sa istorya ni Adan, gitunglo sa Diyos ang kalibotan tungod sa tawo, o kay buot niyang ipakita nga ang sala makaguba sa kinabuhi: labing pait ang kamatayon nga nawad-ag paglaom sa pagbangon. Gisubli ni sa Reb 9:6 diin *mangandoy ang mga tawo sa kamatayon, apan wala ni moabot*. Naghisgot ni sa mga makasala nga nag-antos, apan dili maghinulsol.

- ¹³ Nagabuy-od lang unta ko,
nakatulog ug nakapahulay pag-ayo;
- ¹⁴ Uban sa hari ug sa tigmando sa kalibotan,
nga nagbuhat og mingaw nga lubnganan.
- ¹⁵ O kaha uban sa mga prinsipe nga daghag bulawan,
ang ilang mga lungon sa mga pilak gihapinan.
- ¹⁶ Nganong wala man ko matawo nga patayng daan,
aron ang kahayag sa kabuntagon dili ko makit-an?
- ¹⁷ Natibway didto ang kagubot sa daotan.
Ang pahulay hikaplagn sa gikapuyan.
- ¹⁸ Ang binilanggo nakapahayahay;
dili madungog ang tingog sa nagbantay.
- ¹⁹ Ang inila ug mayukmok didto managsama.
Ang agalon ug ang ulipon, ang tanan gawasnon na.
- ²⁰ Nganong gihatagan man sa kahayag ang mga alaot,
ug sa kinabuhi ang mga kalag nga may pagdumot?
- ²¹ Kamatayon ang ilang gimithi,
labaw kay sa tinagong bahandi.
- ²² Maghudyaka sila inig-abot sa lubnganan.
- ²³ Ngano nga sa kahayag hatagan pa man
ang tawo kansang agianan sinalipdan,
ug ang iyang dalan sa Diyos gialihan?
- ²⁴ Inay ang akong pagkaon mga agulo,
ang akong pangagho sama sa tubig gibubo.
- ²⁵ Miabot na ang akong gikahadlokang;
midangat na ang akong gikalisanan.
- ²⁶ Wala koy pahulay; walay kahayahay;
pulos kasamok, walay kalinaw bisag dyotay!

Walay tawo nga tarong atubangan sa Diyos!

- 4** ¹ Ang sunod nga namulong, si Elifas, ang Temanita:
- ² Imo ba kong pasayloon kon ako sa pagsulti mosulay?
Kay kinsang tawhana ang magpakahilom sa kanunay?
- ³ Hinumdomi ra god giunsa mo pagtudlo ang pipila;
Giunsa paglig-on ang ilang kamot nga naluya.
- ⁴ Sa nagduhaduha, ang imong pulong nag-agakay;
naglig-on sa mga tuhod nga nagpilaypilay.
- ⁵ Apan karon nga sa kagubot ikaw naabtan,

• **4.1** Si Elifas usa ka magtotoo. Atubangan sa kasub-anan ni Job iyang gibalik ang naandang panulihon adtong panahona:

– ang Diyos tarong ining kinabuhi: iyang gantihan ang mga tarong pinaagi sa kahimsog ug kauswagan

– kon ikaw masakiton ug gipasagdan, kana kay nakasala ka.

Wala masayop si Elifas sa pagpahinudom nga may mga katalagmang modangat sa mga tawong daotan ug nga ang Diyos manalangin sa iyang mga higala. Mabasa ni sa Biblia. Ang mga propeta wala magpanuko sa pagpahinudom sa Israel nga ang miabot niyang kalisdanan

sangpotanan sa sala. Mabasa sab ni sa Deuteronomio 30:15-20 ug ang basahan sa Mga Maghuhukom nagmatuod ini diha mismo sa panghitabo sa kasaysayan (Mag 2:11-19).

Miingon si Elifas nga kining iyang gipamulong mga pinadayag nga iyang nadawat sa Diyos, sama sa gipadayag sa daghang propeta sa ilang mga damgo. Sigurong nagsulti siya sa tinuod: *Tarong ba sa mata sa Diyos ang usa ka binuhat?* May puti ba sa iyang atubangan? Nagbagulbol ang katawhan nga ang kinabuhi walay kahulogan, apan tingalig ang sala nakatabon nila pagtan-aw sa kahulogan.

Sa tanang kadasig ikaw ra poy nawad-an.
Karon nga ikaw among nahampakan,
ikaw sa kalisang nahimut-okan.

⁶ Diha sa imong kamakidiyosnon ikaw mosalig,
ug sa imong kabuotan ikaw molaom ug mosandig.

⁷ Nakakita ka ba og tawong walay sala nga laglagon?
Nakadungog ka bag tawong tarong nga bun-on?

⁸ Sa akong tan-aw, kon ang daotan ang tikaron...
o kagubot ang ipugas, kana sab ang anihon.

⁹ Ang gininhawa sa Diyos kanila magpalagpot,
mangalaglag sila inig-ulbo sa iyang kapungot.

¹⁰ Ang liyon mongulob, motyabaw ug mopaak,
apan sama sa ngipon sa itoy, kini matakak.

¹¹ Sa kakulang sa tukbonon ang laking liyon molakaw,
ug ang itoy sa iyang paris bisag asa lang mopanaw.

¹² Aduna koy gipadayag sa hilom,
ang dalunggan sa hunghong nahiaogon.

¹³ Taliwala sa panghunahuna sa kagabhion,
ang katawhan nahinanok sa katulogon.

¹⁴ Sa kahadlok ako napuno ug nagkuray;
ang kabukogan gani nako giokay-okay.

¹⁵ Sa akong atubangan usa ka espiritu milabay;
Balhibo sa akong lawas nanindog daw lukay.

¹⁶ Mihunong siya, ug sa akong mata gitutokan,
apan unsa man, dili ko na mailhan.

Kahilom – ug unya, usa ka tingog madunggan.

¹⁷ Tarong ba sa mata sa Diyos ang usa ka binuhat?
Putli ba ang tawo atubangan sa iyang Magbubuhat?

¹⁸ Kon ang mga alagad sa Diyos dili kasaligan,
Kon ang mga anghel sa sala kapasanginlan,

¹⁹ sila pa kaha nga yutang inumol ang gipuy-an,
ug abog lang gyod ang ilang gisukaran,
sama sa anunogba sayon kaayong yatakan?

²⁰ Sukad sa kaadlawon hangtod sa kilumkilom
sila mawagtang, dili panumbaligon,
unya, mahanaw pod dayon.

^{21b} Namatay sila kay dili man maalamon.

5 ² Ang kasilag mopatay sa mga buangan;
ang kasuko motigbak sa mapaubsanon.

5 ³ Usa ka buangan nga nakagamot akong napanid-an, sa kalit lang sa iyang panimuyo nahugnoan.

⁴ Ang mga anak naglibutlibot, walay kasi-gurohan; dugmokonon sa hukmanan, walay manlalaban.

⁵ Sa iyang abot sa gigutom siya gihudan; ug gidala ang tanan sa usa ka tagoanan.

4 ²¹ Unya, sa mga sobra siya pa gyod gi-kuhaan; ang uhaw naghinamhinam sa iyang katigayonan.

Nakakita ka ba ... (b. 7). Ang mga tawong dunay pagtoo nasayod nga "pukanon sa Diyos ang mga gamhanan ug iyang ituboy ang mga mapaubsanon, apan morag wala ni makita sa adlaw adlaw nga kasinatian. Sumala sa Ebang-

helyo, ang bahandi nagdalag daotan nga sangpotanan. Masaligon si Elifas nga namulong ini, kay wala man siya makasinati og pag-antos, ni nagpakabana sa mga nag-antos.

⁶ Ang kasakit wala maggikan sa kalibotan, ang kaguol wala moturok sa kayutaan.
⁷ Sa tanang kagubot ang tawo ray hinungdan.

Ingon nga ang kidlat gidala sa agila nga sa taas gikan;

¹ sangpit sab, apan unya, ang motubag nimo, kinsa man?

Kinsa, sa tanang Santos ang imong ka-dangpan?

⁸ Kon ako pay ikaw, mohangyo ko sa Ginoo;

ug ang tibuok kong kahimtang ihikyad ko.

⁹ Ang katingalahang mga butang dili matugkad;

ug sa iyang mga milagro walay makabukhad.

¹⁰ Ang kalibotan iyang gipaulanan og daghan;

Gipadagayday niya ang tubig sa kaumahan.

¹¹ Gituboy niya ang mapausbanon;

Ug gilipay ang mga masukub-on.

¹² Ang laraw sa mga alisto iyang gipukan; aron dili nila makab-ot ang kalamposan.

¹³ Gibitik ang mga abtik sa ilang galamiton,

ug ang mga laraw sa mga alisto giputol gilayon.

¹⁴ Bisan dakong adlaw, moabot nila ang kangitngit,

sa kaudtohon, ingog kagabhion sila nasangitsangit.

¹⁵ Ang gidaugdaog iyang giluwasa sa nangelupig nila;

ug ang huyang sa kamot sa gamhanan giagaw niya.

¹⁶ Busa, sa mga binihag miabot ang paglaom;

ug ang pagdagmal sa iyang baba mitakom.

¹⁷ Ang tawo nga gitul-id sa Diyos tinuod nga bulahan,

Wala magdumili paghatag sa iyang pagtulun-an.

• **6.1** Mibatig kayugot si Job sa mga higala niya nga maayo lang manulti, apan wala magdala kaniyang kalinaw. Nangaliya siya sa Diyos nga mas maayo pang mamatay sa dili pa siya morebeldi batok niya (6:8-10).

Sa 6:15-30, naghigot si Job sa bung-aw nga nag-ulang tali sa mga nag-antos ug sa miduaw niya aron paghupay. Dili ba kalagmitan ato man kining gipanghimatuod sa kiliran sa masakiton o himalasyon? Ang mga pahupay nga pulong kasagaran takoban lang: kadtong naghupay sa masakitong nag-antos, buot molilong sa kalibog sa gibating kasakitan sa tawo ug sa pagkawalay mahimo nila pagpagaan sa iyang pag-antos. Hinuon dili nila matunto ang natungdan kinsa mas mibati pa hinuon nga nahimulag uban sa kasayoran nga wala siya tug-ani sa tinuod.

¹⁸ Mosamad siya, apan iya ning atimanon ug bugkosan.

¹⁹ Sa unom ka kagubot, iya kang luwason; sa ikapito ang kadaot dili nimo padapaton.

²⁰ Sa gutom, iya kang palingkawason sa kamatayon;

sa gubat, ang hulga sa hinagiban iyang iwayon.

²¹ Sa mga panamastamas sa dila, ikaw panalipdan,

aron dili ka mahadlok sa nagsingabot nga katalagman.

²² Ang kalaglagan ug ang kawad-on imo lang katawan.

Mga bangis nga hayop sa kalibotan dili kahadlok-an.

²³ Imong kaabin ang mga bato sa kaumahan;

mga ihalas nga mananap imo nang kaubanan.

²⁴ Ang imong tolda dili angayang kabalak-an,

wala maunsa ang panginabuhi sa imong puluy-anan.

²⁵ Dili maihap ang kadaghan sa imong kabataan;

ang sumosunod sama sa balili sa kabungtoran.

²⁶ Moabot kang puno sa kadasig sa imong lubnganan;

sa ting-ani, ingon ka sa ohay nga gibangan.

²⁷ Amo ning giusisa, ug nakita namo nga matuod.

Amo ning nadunggan, ug angayan kang masayod.

Unsa ang tawo nga imo mang gihinumdoman?

6 • ¹ Mitubag si Job:

² Kon ang akong kabalaka duna pay sukdanan;

ug ang akong kasakitan ikapatong pa sa timbangan;

Sa ulohan 7 si Job namulong sa Diyos nga wala diha. Dili nato kalimtan nga sumala sa basahon, si Job naggikan sa paganonong katawhan ug wala siya makaila sa Diyos nga Amahan. Naghunahuna siya nga tingalig nangabugho ang Diyos ug nga nagbantay siya sa mga tawo aron sila silotan dihadhiha: mas maayo pang molayasa gikan sa maong magbalantay.

Hinuon ang reklamo ni Job batok sa Diyos nag-pahinumdomo sa panagbangi tali sa katawhang nagmahalay sa usag-usa, kinsa tungod ining ma-ong pagmahalay mas mapugsanon sila sa usag-usa.

Unsa ba ang ... (b. 7, 17). Nangandoy si Job sa Diyos nga lumo alang sa mga binuhat. Ug kay kanunay mang nagbantay ang Diyos sa pinalabi niyang mga binuhat, dili ba kaha kay dili man siya mabuhi kon wala sila?

³ labaw siya kabug-at kay sa balas sa kabaybayonan.

Hinunoa, ang akong mga pulong akong nahinayakan.

⁴ Sa mga pana sa Makagagahom natuhog ko,

mituhop sa akong espiritu ang ilang hilo.

Ang akong kasingkasing nagmaluyahon

atubangan sa Diyos nga nagmasuk-anon.

⁵ Ang ihalas nga asno kon may kompay, mobahihi ba?

Kon aduna pa siyag masibsib, moamba ba ang baka?

⁶ Unsa kalami ang pagkaon kon dili asinan?

Ang baho sa langitlangit sa itlog, unsa man?

⁷ Alang nako ang tanang pagkaon dili lamian.

Nahimong luod ang pan sa akong ginha-waan.

⁸ O, kon maangkon ko unta ang akong gihangyo;

ug ang Diyos mohatag pa sa akong gipangayo:

⁹ nga siya makahukom kanako pagdugmok,

ug ang iyang mga kamot kanako ipukpok.

¹⁰ Sa tinud-anay, kining tanan kanako makahupay.

Bisan sa walay puas nga kahadlok ako malipay –

nga wala ko tungloha ang Diyosong kabubut-on

nga kinahanglan nga akong balaanon.

¹¹ Aduna ba koy kusog aron magpabiling malaomon;

aron kanunayng maghulat unsay akong handomon?

¹² Duna ba koy lawas nga tumbaga,

nga sa bato kalig-on mahisama?

¹³ Duna ba koy gahom sa pagtabang sa kaugalingon,

nga ang kalamposan nagpahilayo man nako karon?

¹⁴ Kahigalaan, magmaaghop mo sa tawong walay paglaom,

kay nakalimot na siyag kataha sa iyang Makagagahom.

¹⁵ Apan nagpalingpaling ang akong kaigsoonan;

sama sa tubig nga sa panahon lang naguban-uban,

¹⁶ sa sapa diin matag tuig dunay yeleng makit-an,

Ug sa nagkahilis nga yelo siya nadunagan.

¹⁷ Apan sa ting-init ang sapa maughan;

sa nagdagayday nga tubig dili mabinlan.

¹⁸ Ingog panon sila nga misimang sa dalan;

ug nangahanaw... mitungas sa kasadpan.

¹⁹ Ang mga negosyanti sa Tema nangita nila;

ug naglaom nila ang mga magpapanaw sa Sheba.

²⁰ Masaligon sila nga ang tubig ilang makaplagan;

apan nakawang lang kay wala man silay naabtan.

²¹ Kamo sab karon dili gyod makatabang, nakita ninyo ang makalilisang butang;

sa kahadlok, kamo midalagan na lang.

²² Aduna ba koy gipangayo kaninyo?

Nag-ingon ba ko: "lukata ko ninyo;

²³ o sa akong mga kaaway ako ipahilayo; o sa akong kasakitan luwasa ko?"

²⁴ Magpakahilom lang ko, tudlo-i ko ninyo;

hain ang akong sayop ipakita ninyo kanako.

²⁵ Dili ko ikapungot ang matinuoron nga pulong;

apan unsay gipadayag sa inyong katarong?

²⁶ Ang akong gipanulti inyo bang tul-iron; o ang mga pulong sa tawong walay paglaom

sama sa hangin hinuon inyong isipon?

²⁷ Kay bisan ang ilo inyong ripahan,

ug ang mga higala inyong luiban.

²⁸ Apan karon inyo kong paminawon,

dili ko mamakak sa inyong atubangan.

²⁹ Hunong ra! Hatagi ko sa katarongan;

Kay wala pa koy nahimong kalapasan.

³⁰ Aduna bay kamalimbongon ang akong dila?

Dili ba masayod sa bakak ang akong baba?

7 ¹ Ang kinabuhi sa katawhan dinhi sa kalibotan,

Di ba sama sa kinabuhi sa kasundalohan; nga sa inadlaw lang gisweldohan?

Sa adlaw adlaw lamang gibayaran?

² Sama sa ulipon nangandoy siya sa kagabhion;

ug sama sa mamumuno ang bayad iyang hulaton.

³ Naangkon ko ang mga bulan nga walay kapuslanan,

ug ang daghang gabii sa kasubo ug kalaotan.

⁴ Nakaingon ko samtang diha sa higdaanan,

Mobanagbanag pa ba kaha sa kabuntagon?

Unya, naghunahuna ko sa akong pagbanganon:

Dugay pa kaha nga moabot ang kagabhion?

Nag-alindasay ko hangtod sa kaadlawon.

⁵ Sa nuka ug ulod napuno ang akong kalawasan.

ang panit sa hubag nadunot ug nasamad-samaran.

⁶ dali pa sa lansadera sa naghablón nga nanglabay ang akong panahon; nagpadulong sa wala nay paglaom – sa kataposan, ang iyang kamatayon.

⁷ Sayod mo: ang kinabuhi sa hangin mahisama;

O Diyos, sa kalipay pagtagamtam ako pausba.

⁸ Ang nagtan-aw kanako nga mga mata, ayaw na pod sila kanako pakitaa. Wala na ko kon kamo nako mangita.

⁹ Sama nga ang panganod mapadpad ug unya, mahanaw;

¹⁰ ang tawo nga ilubong, mawala sa atong panan-aw.

Dili na mobalik sa iyang gipuy-an; ni makit-an pa sa iyang mga kauban.

¹¹ Ang akong pulong dili ko kapugngan. Sa naghingutas nga espiritu mosulat ko; uban sa kaligutgot sa kalag, ako nag-reklamo,

¹² “Mangtas ba ko sa dagat o sa kailadman nga kinahanglan mang kanunayng bantayan?”

¹³ Dihang nagtoo ko nga ang lantay kanako makahupay, ug ang akong katulnganan sa akong kasakit mosalikway,

¹⁴ sa mga damgo imo kong hadlokón, ug sa panan-awon imo kong lisangon.

¹⁵ Ipalabi ko nga tuk-on sa kamatayon, kay sa akong lawas ako pag-ayo paantonson.

¹⁶ Tan-awa ninyo, ako himalatyon na. Dili magpabiling buhi sa kahangtoran.

Biyai ko ninyo nga mag-inusara; ang mga adlaw ko wa nay kahulogan.

¹⁷ Unsa ba ang tawo nga gipalabi mo siya pag-ayo; nga sa tumang pagtagad siya gihatagan man nimo;

¹⁸ unya, sa tanang butang imo man siyang giusisa;

ug sa matag gutlo sa kasakit gisulayan mo siya?

¹⁹ Ang mata dili mo ba pahunongon pag-tutok nako

aron makapahulay ko ug makatulón sa akong laway?

²⁰ Kon nakasala ko, unsay nahimo ini nimo,

ikaw nga sa imong katawhan nagbantay? Ngano man gyod nga ang imong tumong ako man;

ikaw ba kanako nga imong pas-onon, nabug-atan?

²¹ Nganong dili mo man ang akong sala pasayloón;

ug ang akong kasaypanan wagtangon? Kay hapit na ko sa abog pabuy-oron,

ug dili na ko makit-an nimo gilayon.

Gituis ba sa Diyos ang katarongan?

8 ¹ Namulong si Bildad, ang Suhita: ² Mopadayon ka ba pagsulti ining mga butanga?

Makapuol nga panghambog kanang mga pulonga.

³ Gituis ba sa Diyos ang hukom nga gipahamtang?

Nanglingla ba sa kaangayan ang Labawng Gamhanan?

⁴ Kon ang imong mga anak nakasala batok niya, sa ilang kasal-anan gipabayad ba nimo sila?

⁵ Kon ang Diyos ang imong dangpan; ug ang Labing Gamhanan imong ampoan;

⁶ kon ikaw tarong, busa walay sala, karon mismo siya kanimo nag-alima, ug sa hustong dapit ibalik ra ka;

⁷ Ingon ana ang imong kalambo-an ang milabayng panahon imo lang malimantan.

⁸ Pakisayri kuno ang nangaging kaliwatan,

ug tun-i ang kasinatian sa ilang katigulangan;

⁹ Kay natawo man ta gahapon pa lang, wala tay nahibaloan nga may sarang; pamilok lang ang atong mga adlaw ning kalibotan.

¹⁰ Palandongon ta pagbalik ang karaang tradisyón,

kay nagdala ni mga pulong nga maalamon.

¹¹ Kon walay lapok, mabuhi ba ang papiro?

Kon walay tubig molabong ba ang tambo?

¹² Nagtubo kining tanoma bisag dili pulongan,

apan mas dali kaayong malaos kay sa uban.

¹³ Ang nalimot sa Diyos dinha ra matapos; maupos ang paglaom sa mga walay Diyos.

¹⁴ Sa iyang pasalig daling mahunlak ang sukanan;

Kay tinagik man sa lawalawa ang iyang gisaligan.

¹⁵ Misandig siya sa iyang balay,

apan igo lang kining mapilay, midikit siya; dili ni motunhay.

¹⁶ Sama siya sa tanom sa hardin nga inalimahan,

ubos sa siga sa aldaw mikatay ang kasa-haan.

¹⁷ Ang nagpundok nga pangpang sa gamot gilikosan;

ug ang usag-usa ka bato, iya ning gidikit-an.

¹⁸ Apan kon sa iyang gituboan siya ibton; sa maong dapit dili na siya angkonon;

¹⁹ unya, malata lang siya didto sa agianan,
ug laing tanom motubo sa kaniya giibtan.

²⁰ Ang tarong dili sa Diyos biyaan;
ni itunol ang iyang kamot sa daotan.

²¹ Ang imong baba, sa katawa iyang punon;
ug ang ngabil, sa talidhayng malipayon.
²² Maulawan pag-ayo ang imong mga
kaaway,
ug sa mga daotan ang tolda matibway.

Bisan pa ining tanan, wala koy pakiglalisan nimo...

9 ¹ Unya, mitubag si Job:

² Nasayod na ko anal

Apan unsaon man sa tawo pagkatarong
atubangan sa Diyos?

³ Kon makiglantogi ta niya,
walay iyang tubagon.

⁴ Ang iyang gahom, halapad ra,
ug labi siya kamanggialamon.

Kinsa ba ang misukol niya
ug migawas nga wala maunsa?

⁵ Gipalihok niya ang kabukiran nga wala hibalo;
Unya, sa dakong kapungot, gigun-ob niya kini.

⁶ Iyang gipakurog ang kalibotan,
ug giuyog ang mga baroganan.

⁷ Gimandoan niya ang adlaw,
ug wala na ni mosilaw;
unya, ang kabitoonan
sa kahayag natinak-opan.

⁸ Nag-inusara siya nga nag-inat sa kawanangan;
ug iyang gitumban ang mga balod sa kadagatan.

⁹ Gibuhat niya ang Osa ug ang Orion,
ang Pleiades ug ang hugpong sa mga bitoon.

¹⁰ Dili mabanabana ang iyang kahibulongan.
Ang milagro dili masulod og listahan.

• **9,1** Napikal si Job atubangan sa Diyos nga dili makab-of. Ang kahalangdon sa Magbubuhath, nga napadayag sa iyang binuhatan, wala maka-alibyo sa wala paminawa niyang pag-antos. Ang katalagman nga naangkon sa tawong tarong, nakaguba sa binuhatan sa Diyos.

Sa makausa pa, wala lang suknaa ni Job ang demonyo, apan lakip ang kahimtang nga gimugna sa pagpanimuyo sa tawo uban sa iyang kagawasan. Ang Diyos nga naghimo natong mga tawong gawasnon kinahanglang Tawo sab; ug hangtod magpabilin siyang dili makigsulti nato, ang iyang pagpakahilom mahimong sabton sa iyang pagdumili sa pagpakigbayloay ug pruyba ni sa iyang pagpakig-away nato.

Wala ko masayod ... (b. 21). Si Job ang nagpahinundom nato adtong mga pagsulay mga militanti, kinsa giakusar nga dili makataronganon sa ilang partido dihadhiha midawat sa ilang sala. Sa samang paagi daghan ang panahon nga ang daotang hitabo igo na mga maka-pabati nato nga makasala.

Apan unsaon man ... (b. 2). Susama ning pangutana nga makita sa 4:17 ug 22:2. Kining pagbati sa usa ka sudya ug ang pagbating masukolon sa Diyos, duha ka dagway sa mao rang kamatuoran: ang tawhanong kahimtang dili madawat kon ang gibuhath sa Diyos magpabilin dili makasinati niya.

Gihatagan mo ... (b. 10, 12). Dili makaingon si Job nga ang Diyos walay kahingawa sa iyang mga binuhat ug hinundoman niya ang katingalahang buhat sa Diyos diha sa nagsabak nga inahan. Apan mao ni ang nahimong paagi sa dugang pagreklamo: ang mga gasa nga atong nadawat gikan sa taas maghimo natong pugoso imbis mapasalamaton: *nasayod kaayo ko unsay imong nahunahunaan.*

Human sa katugan nilang pagpasagad, namgohan sa mga tawo ang kabug-at sa ilang responsibilidad ug mao dayon nga ang tinuyong pagkawala sa ilang Magbubuhath nagtukmod nila sa ilang di makapahuway nga pagbati ug nag-andam nila aron morebeldi.

- ¹¹ Wala ko siya makita sa akong pag-agi,
nagpadayon siya, apan wala ko mamatngoni.
- ¹² Nangdagit siya sa buot niyang dakpon,
kinsa kaha ang kaniya makapugong?
Kinsa ang makaingon niya:
“Ang imong gibuhay, unsa na?”
- ¹³ Ang Diyos dili motalikod kon may kasuk-an;
ang panon ni Rahab nalisang sa iyang atubangan.
- ¹⁴ Unsay akong itubag niya?
Unsaon ko man siyag pangita;
aron sa pulong ikalantogi ko siya?
- ¹⁵ Karon, kon dili siya motubag...
ingog walay sala nga mibabag,
mangaliyupo ba ko sa maghuhukom
nga iya akong kaluy-on ug tubagon?
- ¹⁶ Bisag sa akong paghangyo iya kong tubagon;
Dili gyod ko makatoo nga iya kong dunggon.
- ¹⁷ Nagdugmok siya nako sa walay hinungdan;
ug gipilupilo niya ang akong kasakitan,
bisag walay katarongan ug kapasikaran.
- ¹⁸ Sa akong kakutas wala ko niya paginhawaa;
iya kong gipuno sa kasakit; wala papahulaya.
- ¹⁹ Kon tinaksanay pa ni sa kusog, gamhanan siya;
kon sa katarongan, kinsa ang motaral niya?
- ²⁰ Kon wala koy sala,
hukman kong sad-an sa akong dila.
Kon walay kasaypanan,
sa sayop iya akong pahamtangan.
- ²¹ Apan tinuod ba gyod nga dili ko sad-an?
Wala ko masayod ini, ambot lang;
busa, ang kinabuhi akong gikapungtan.
- ²² Managsama ra ang tanan!...
Mangahas ko pag-ingon:
“pareho lang nga iyang laglagon,
ang walay sala ug ang sad-an.”
- ²³ Kon ang katalagman magdala sa kamatayon,
bisan ang walay sala iyang tamayon,
kay sila sa tanang paglaom nawad-an.
- ²⁴ Kon ang nasod mahulog sa kamot sa malupigon,
ang mga maghuhukom ini iyang gibutahan.
Kon dili siya ang mihimo ini, kinsa man?

²⁵ Ang akong mga adlaw nanglabay,
mas kusog pa sa naglumbaanay.
Nahanaw: walay bisag daklit nga kalipay.

²⁶ Midailon ni sama sa tambo nga saka-
yan;
ug sama sa agila nga mosakdap sa dagi-
tonon.

²⁷ Malimot lang unta ko sa akong kasa-
kitan...
Ang pagbati akong lainon – ako magma-
pahiyomon.

²⁸ Moabot ang kahadlok nga ako silotan;
kay sayod ko nga kini akong tulubagon.

²⁹ Kon ugaling ako ang pakasad-on;

Maghago pa ba ko alang sa kapakyasan?
³⁰ Bisan ang niyebe makahugas sa kala-
 wasan;

unya, ang akong mga kamot akong sabo-
 nan.

³¹ Sa hugaw nga gahong imo kong
 itambog,

Ang akong sapat sa linaw akong ihulog.

³² Dili siya tawo nga ako lang tubagon,
 ug sa hukmanan akong atubangan.

³³ Kon may mopataliwala pa unta nako ug
 niya...

Kon may motapion pa lang sa kamot
 namong duha...

³⁴ Sa latigo sa Diyos kanako makakuha
 siya

sa ingon, dili na ko malisang pa Niya.

³⁵ Apan dili ni mao. Busa, makigsulti ko sa
 kaugalingon
 nga walay dyotayng kamahadlok.

Nangita ka nako nga daw liyon

10

¹ Nagmulo ko: ang akong kinabuhi akong gikasilagan;
 Sa mga kasakit sa akong kalag kamo akong suginlan.

² “Ayaw kog hukmi:” sultihan ko ang Ginoo.

Sa unsa man unya nga isumbong ko nimo.

³ Ang imong kamadaugdaogon, imo ba lang kahimut-an;
 ...ang pagsalikway sa imong binuhatan;
 ug pagpalabi sa mga laraw sa daotan?

⁴ Aduna ka bay mga mata nga tawhanon?

Daw tawo ba ang pagpalandong mo sa mga talan-awon?

⁵ Ang imong mga adlaw sama ba sa ila sa katawhan;
 ug ang mga tuig sama ba sa tawhanong katuigan
 dinha sa kinabuhi sa tawo sa iyang kinatibuk-an?

⁶ Nganong imong gipangita ang akong kalapasan,
 ug unya, imong gisusi ang akong kasaypanan?

⁷ Sayod kaayo ka nga wala koy kasal-anan;
 apan ang moluwas nako sa imong kamot, kinsa man?

⁸ Giumol ug gibuhat konimo, ikaw nga makagagahom,
 Imo ba kong isalikway unya, laglagon?

⁹ Sa yuta imo kong giumol, hinumdomi;
 sa abog ba lang imo kong pabalikon ug iwakli?

¹⁰ Dili ba, sama sa gatas gibubo ko nimo;
 ug gipatibugol gilayon sama sa keso?

¹¹ Sa unod ug panit giputos ko;
 sa bukog ug ugat imo akong gigansilyo.

¹² Gihatagan kog kinabuhi sa imong grasya;
 ug giampingan sa imong pag-amuma.

¹³ Nasayod kaayo ko unsay imong nahunahunaan;
 kay kini sa kasingkasing imo man nga gitipigan.

¹⁴ Gusto nimong sutaon kon nakasala ba ko,
 apan sa akong kasaypanan wala ka mopasaylo.

¹⁵ Kon ako nakasala sa kaalaot ako nawad-an!
 Bisag walay sala, sa akong ulo dili ko mohangad.

Dihang napuno na ko sa kalisang nga tuman,
 gipakaulawan ko tungod sa akong kasakitan.

¹⁶ Ingon kag liyon nga nako nangita;
 ang gikalisangang gahom batok nako gipakita.

¹⁷ Gibag-o mo ang imong pag-ataki nako;
 Unya, gipalabihan mo ang imong kasuko.

Sa imong kusog nagdasmagdasmag ka nako.

¹⁸ Nganong gipagawas mo pa ako sa taogangan?

Mamatay na lang unta ug dili na makit-an!

¹⁹ Binuhatnga dili makalihok kay gigunitan; gidala gikan sa kinailadman ngadto sa lubnganan.

²⁰ Dili ba, ang akong mga adlaw hapit na maut-ot?

Busa, pasagdi nga makapahulay ko sa makadyot...

²¹ Sa dili pa ko moadto sa dapit

diin wala na gyoy makabalik...

²² sa yuta, sa anino, ug kangitngit...

sa yuta sa tumang kayagaw ug kapait...

sa yuta diin ang kawalay kahayag mao ra poy makahatag ug kasanag.

Ang pakigsulti ni Zofar

11 ¹ Si Zofar, ang Naamatita, nagkawayon:

² Palabyon ba lang nako ang imong mga pulong?

Makataronganon ba ang pagpunay mog pamulong?

³ Makapahilom ba sa tawo ang imong pagyawit?

Wala ba lay motubag sa imong pagyubit?

⁴ Imong giingnan ang Diyos nga tarong ka daw,

ug malinis ka sa iyang panan-aw.

⁵ Hinaot nga ikaw sa Diyos sultihan,

ug ang iyang baba batok nimo buksan;

⁶ aron ang tinagong kaalam mapakita kanimo.

Ang kaalam nga makapaulaw sa kahibalo;

aron ka masayod nga tungod sa sala

Sa Diyos gisukmatan ka ug gisukna.

⁷ Makatugkad ka ba sa mga mysteryong Diyosnon?

Sa iyang kahingpitan, susiha ang gidakon.

⁸ Taas pa ni kay sa langit, unsay imong buhaton?

Lawom pa kay sa Seol – unsay imong nahibaloan?

⁹ Ang iyang sukod labaw kalapad kay sa kalibotan;

labaw kaayo kadako kay sa kadagatan.

¹⁰ Kinsay makahimo pagbabag sa iyang agianan;

sa pagpabilanggo ug paghukom, siya ba kapungnan?

¹¹ Nakaila ba siya sa mga limbongan?

Nakita ba niya ang daotan? Dili ba niya maamgohan?

¹² Busa, sa kaalam ang mga kuwanggol nakakat-on;

sama nga ang ihalas nga asno mahimong tanoron.

¹³ Kon mahimong tarong kining kasing-kasing,

ug ikab-ot ang imong mga kamot ngadto niya;

¹⁴ kon ang among mga kamot sa sala imong hugasan;

¹⁵ ikahangad nimo ang imong nawong nga dungganan.

Inay kahadlok, may pagbati nga masaligon.

¹⁶ Ang kasakitan imong hikalimtan, ug ingog tubig nga midagayday sa iyang tuboran;

nahimo ni nga usa na lang ka handurawan.

¹⁷ Ang imong kinabuhi labaw ka sanag kay sa adlaw nga sa udtong tutok nagdang,

ug ang kangitngit nahisama sa kahayag sa buntag.

¹⁸ Mahupay ka, kay may paglaom. Panalipdan ka, ug ang kabaskog imong bation.

¹⁹ Mohigda ka nga wala ang kamahadlok.

Daghan ang moanha nimo aron hangyoon ang imong kaayo.

²⁰ Apan makawang ang panan-aw sa mga daotan;

sa ilang pag-ikyay mawala sila sa agianan.

Ang kamatayon mao ray ilang gilaoman.

Panalipdan ba nimo ang Diyos pinaagi sa mga bakak?

12 *¹ Unya, mitubag si Job:

² Dili kaduhaduhaan nga ikay tingog sa katawan;

Ang kaalam mouban nimo sa imo unyang kamatayon.

³ Apan may pangisip ko nga sama sa imoha kamaayo,

busa, ining imong gipanulti nasayod na ko.

⁴ Alang sa akong higala usa ko ka katawan;

Ang tawo nga nagtawag sa Diyos ug iyang tubag,

• **12.1** Gibalikbalik ni Zofar ang mga katarongan sa mga makinaadmanon: kon ikaw nag-antos tungod na sa imong mga sala, usba ang imong kinabuhi ug mamaayo ka.

Nagpadayon pagpasangil si Job sa Diyos. Gisisay niya ang pipila ka in hustisya nga adlaw adlaw natong masinati. Sa 12:14-25, giklaro niya nga ang gahom sa Diyos naa mapadayag

labi na sa makaguba niyang mga buhat. Gipangguba ang maayong kapalaran sa mga gamhanan; gidaot ang kaalam sa mga makinaadmanon. Gibabagan niya sa tawhanong kalamposan ug sa dili pagtugot nga kini molungtad. Midugang pag-ingon si Job nga taliwala ining unibersong hingpit, ang tawhanong kasaysayan walay kahulogan.

siya ang hingpit ug may dakong katarong.
Ingon ana nga siya kanako nagbadlong.
⁵ Nagtoo ang tawong hamogaway nga
ang katalagman

gisangpotan sa akong pagkahulog sa
daotan.

⁶ Apan wala samoka ang tolda sa mga
tulisan.

Ang nakapasuko sa Diyos nagmalina-
won;

ingon man ang nagpakadios sa kusog nga
kinaugalingon.

⁷ Apan hangyoa ang mga mananap nga
ila kang tudloan,

nga mosugilon kanimo ang tanang kala-
nggaman...

nga tudloan ka sa mga tanom sa kali-
botan...

⁸ nga hatagan kag kasayoran sa mga isda
sa kadagatan –

dili ba ni nila masabtan...

⁹ nga ang kamot sa Diyos nagpahilayo
ining tanan.

¹⁰ Sa iyang kamot ang kinabuhi sa binuhat
iyang gigunitan;

ingon man ang gininhawa sa tanang
katawhan.

¹¹ Dili ba, ang dalunggan sa pulong mo-
sulay pagpaminaw,

sama nga ang dila sa pagkaon mosulay
pagtilaw?

¹² Ang kaalam sa katigulangan nakab-ot,
ug naa nila ang hustong panabot.

¹³ Iyaha sa Diyos ang gahom ug ang ka-
maalamon;

iya ang pahimangno ug ang kamasina-
boton.

¹⁴ Ang iyang gun-obon, dili na matukoran.
Ang iyang binilanggo, wala nay kaga-
wasan.

¹⁵ Kon dili niya paulanon, hulaw ang da-
ngatan;

kon iya ning pasagdan, lunop ang sang-
koan.

¹⁶ Iyaha ang tanang kusog ug ang sala-
botan;

Naa sa iyang gahom ang nanglimbong ug
gilimbongan.

¹⁷ Iyang gipalakat ang magtatambag:
walay dalang butang;

ug gihimo niya ang maghuhukom nga
buangbuang.

¹⁸ Gihuboon niya sa mga bakos ang kaha-
rian,

ug ang ilang mga hawak iyang gibahagan.

¹⁹ Gipalayas niya nga nagtiniil ang kapa-
rian,

ug gipukan ang gamhanan sa ilang baro-
ganan.

²⁰ Ang magtatambag, iyang gipahilom
ang tanan;

sa panghunahuna ang mga magulang
iyang gikuhaan.

²¹ Ang mga prinsipie iyang gipakaulawan,
gisakmitan niya sa bakos ang mga kus-
gan.

²² Iyang gibuksan ang ngiob nga kahilitan;
ug gidan-agan ang naglugitom ng kangit-
ngitan.

²³ Gipalambo ug gigun-ob ang kanasoran.
Iyang gipatubo ug gipakubol ang kataw-
han.

²⁴ Ang mga pangulo sa panghukom iyang
gikuhaan;

iyang gipasagdan nga maglibudlibod sa
kalibotan.

²⁵ Nagsukarap sila sa kangitngit nga
tuman;

ug nagsusapinday ingon sa mga hubog;
Kay hilabihan ra kaayo ang kangioh.

13

• ¹ Nakakita ang akong mata ining tanan,
nadunggan ug nasabtan sa akong dalunggan.

² Sa imong nahibaloan, ako nahibalo;

• **13.1** Atubangan sa mga inhustisya sa kinabuhi, ang tawhanong kaalam walay igo nga tubag. Mao nga gisaway ni Job kining mga tawong maalamon nga kunohay milaban sa Diyos, apan gitabonan ang tinuod (13:1-6). *Mamakak ba mo tungod sa Diyos nga gamhanan?* Mas maayo pa nga mohilom ug moangkon sa inyong sayop.

Kay ang tawo man... (b. 16). Gipili ni Job nga moakusar sa Diyos ug mangayog hukom. Bisag nasayod siya nga panamastamas ni, apan kombensido siya nga ang Diyos tarong ug buot niyang pugson nga mogula na ang Diyos gikan sa iyang pagpakahilom. Kay ang ilang paglantogi wala man makapatin-aw, nangitag laing paagi si Job: ang pagpasuko sa Diyos. Tingalig patyon siya sa Diyos tungod sa iyang kaisog, apan mas maayo na lang nga mahibalo si Job sa

tubag ug masayod sa hinungdan sa iyang kamatayon (13:13-20).

Ang tinuod, nasayod si Job nga dili siya hukman tungod sa pagpakigharong sa Diyos: *Kay ang tawo man lang nga may pagtoo nga sa Diyos pagduol isog kaayo.*

Ang kamapangahason ni Job korihii sa makaylapong planglantaw sa magtotoo nga modawat na lang ug magpaupoy-upoy sa walay pagsukitsukit. Atubangan sa Diyos, si Job wala moyukbo ug mohapa sama sa ulipon, apan isip binuhat nga gawasnon nga nasayod sa iyang dignidad atubangan sa Magbubuhat. Si Job wala mag-uyon-uyon sa kamatayon, nangayo hinuon siyag katin-awan. Ang tibuk basahon sa Biblia nagsulti nga buot sa Diyos nga mohatag sa mga tawo sa gipangayo ni Job.

- dili ko ubos ra kaayo nimo.
- ³ Apan ang Labawng Makagagahom akong gisultihan;
sa akong mulo ako sa Diyos nangatarongan.
- ⁴ Ang akong problema inyong gitabontabonan;
ug gihatagag sayop nga kasulbaran.
- ⁵ Hinaot nga kamo magpakahilom na lang;
kay mao na ang labing menos nga kaalam.
- ⁶ Ang akong katarongan paminawa;
ug ang akong igsusulti pamatia.
- ⁷ Mamakak ba mo tungod sa Diyos nga gamhanan?
Panalipdan ba siya ninyo sa bakak nga katarongan?
- ⁸ Imo ba siyang dapigan,
ug ang iyang katungod panalipdan?
- ⁹ Dili ba kaha maayo
nga siya mousisa nimo?
Dili ba siya limbongan sama sa tawo?
- ¹⁰ Iya gyod ming silotan,
kon sa tago duna moy gidapigan.
- ¹¹ Malisang ka sa iyang kahalangdon,
ug kaniya ikaw magmahadlok.
- ¹² Ang inyong sanglitanan: mga pundok sa abo;
ug ang mga yutang bugdo ang panalipod ninyo.
- ¹³ Busa, hilom mo ug tugti nga ako mosulti;
pamasin lang nga kinaugalingon ko kini.
- ¹⁴ Ang akong kaugalingon namiligro;
ug ang akong kinabuhi gisugal ko.
- ¹⁵ Bisan pa man kon iya kong patyon;
kaniya ako nakiglantogi gihapon.
- ¹⁶ Basta lang pod iya kong luwason.
Kay ang tawo man lang nga may pagtoo
nga sa Diyos pagduol isog kaayo.
- ¹⁷ Paminawa ang akong mga pulong,
hatagig higayon ang akong sumbong.
- ¹⁸ Mopadayon ko sa angay kong buhaton;
uban sa pagtoo nga wala koy lapason.
- ¹⁹ Kon may makapanghimatuod sa pasangil-sumbong,
Andam kong magpakamatay ug magpakahilom.
- ²⁰ O Diyos, ihatag kining duha ka butang kanako,
ug kanimo wala na koy itago.
- ²¹ Kuhaa ang imong kamot ug buhii ko,
ang imong kapintas ayawg ihadlok nako.
- ²² Moduol ko kon imo kong tawgon;
pasultiha ko, ug imo kong tubagon.
- ²³ Unsay akong kasaypanan,
unsay akong kasal-anan?
Palihog lang, sayri ko ining tanan.
- ²⁴ Ngano nga ang imong nawong kanako gitago;
nga ako imong kaaway, sa pag-isip ikaw naghago?

²⁵ Kon ingon sa usa ka dahon,
Ako sa hangin padparon.
Imo ba kong paantosan?
Ingon sa layang uhot,
imo pa ba kong iduotduot?

²⁶ Apan unya, nangita ka og ikapasangil nako;
gihinumdoman mo ang kasal-anan sa bata pa ko.

²⁷ Ang akong mga tiil imong gihiktan;
gibantayan ang tanan kong agianan,
ug ang akong mga lakang gitiman-an.

Ang tawong gihimugso sa babaye may mubo nga kinabuhi

14

• ¹ Ang tawo nga sa babaye gihimugso –
ang iyang kinabuhi hamubo;
ug sa mga kasakit kini puno.

² Sama sa bulak nga mibukhad ug nalaylay;
kalit kaayo ingog anino, nga milabay.

13 ²⁸ Nagasgas siya ingog dunot nga butang;
sama sa sinina nga gikutkot sa bakukang.

³ Dili ba kini man ang imong gitutokan
unya, gidala sa imong atubangan aron hukman?

⁴ Kinsay makahatag og hinlo gikan sa hugaw?
Wala gyod bisan nalang sa handuraw.

⁵ Ang panahon sa tawo tinakdaan.
Sa iyang mga adlaw gilatid mo ang kadaghan,
sa mga ali ug utlanan imo siyang gibutangan;
Unya, dili na kini niya molabang.

⁶ Busa, nga siya mag-inusara, inay pasagdan.
Pahilayo niya hangtod nga iyang kapahimuslan
ang tanang adlaw isip sinuholan.

⁷ Ang kakahoyan may paglaom lang gihapon;
manalingsing pa ang tood kon putlon;
ug kanunayng nanulpot
ang mga bag-ong udlot.

⁸ Bisag ang gamot niya gulang na,
ug ang iyang tood sa yuta, malaya;

⁹ sa baho sa tubig mangudlot gilayon,
manalingsing nga daw bag-ong tanom.

• **14.1** Pinaagi sa iyang kasinatian, gipadaya ni Job ang tawhanong kahimtang, nga susama gyod sa gipadayag sa Ecclesiastes. Gihtagatan niyang gibug-aton kining mosunod mahitungod sa kapaingnan sa tawo:

- mubo ra ang kinabuhi;
- dili maihap ang pag-antos;
- ang kadagayaon sa iyang kabatan-on nasundan sa pait nga kinabuhing hamtong;
- anaay mansa sa iyang pagkatawo, ug mao ni ang katingad-ang nakaguba sa tanan niyang nabuhat;
- sa iyang paglantaw sa kinabuhi, buot siyang mabuhi sa hangtod, butang nga wala ihatag

kaniya. Samtang ang Ecclesiastes midawat sa malukpanong balaod, nangandoy si Job sa Diyos nga makigsulti niya sa pamaaging patas ug walay labaw (b. 15-17).

Makita dinhi ang sangpotanan sa pagtulun-an nga gihatag sa Diyos sa iyang katawhan gatosan ka tuig ang milabay. Salamat sa propetikong mga pulong, ang mga Israelita nakabaton og pagtamod sa ilang responsabilidad, ug nailhan nila ang ilang pagkatawo. Samtang ang ilang katigulangan sama ni Jacob o Moises, naglantaw lang sa matapos nilang padulngan, dulom nga nagpaabot sa Maayong Balita.

¹⁰ Apan kon ang tawo na ang putlon,
sa kinabuhi mawad-an siya dayon.
Manag-iya na niya ang kamatayon.
Sa kataposang ginhawa, wala nay iyang kabuhian.

¹¹ Ingon sa sapa nga sa tubig nahubsan,
ug sa suba nga sa tubig nahutdan,

¹² ang tawo dili na mobangon sa iyang gihigdaan.
Sa dili pa siya magmata mawala ang kalangitan;
sa iyang paghikatulog, sa dili pa siya mobangon,
dili na gyod siya pukawon.

• ¹³ Kon imo unta kong tagoan sa lubnganan –
mahimo nga kini ang akong kapisilongan.
Sa panahon alang nako imo akong latiran,
apan sa pagkatapos imo kong mahinumdoman!

¹⁴ Mabuhi ba pag-usab ang tawo nga unta patay na man?

Sa tanang adlaw nga ako kang gialagaran;
Kanunay kong naghulat sa kagawasan.

¹⁵ Motawag ka, ug ako kang tubagon;
sa imong mga binuhat ikaw unya, mingawon.

¹⁶ ang matag-usa ko kalakang, imong bantayan;
sa ingon, mohunong ka pag-ihap sa akong kasal-anan.

¹⁷ Tak-opan unta sa puntil ang akong kalapasan;
ug dili na nimo tagdon ang akong kasal-anan.

¹⁸ Sama sa bukid nga tun-ason ug dug-
mokon.
ug sa pangpang nga sa dapit niya balhi-
non;

¹⁹ sama nga ang bato sa tubig kutkoton,
ug ang kayutaan sa baha anoron,
ang paglaom sa tawo imong gun-obon.

²⁰ Giipit mo siya sa gahom mong walay
kinutoban,

Ug nahanaw siya hangtod sa kahang-
toran.

Giuserab nimo ang iyang pamayhon,
Ug unya, imo siya nga gihinginlan.

²¹ Kon ang iyang mga anak pasidunggan,
niini wala siyay kalibotan.

Kon iduot siya dili ni niya makit-an.

²² Ang iya ra gyong gibati: sa iyang lawas
kasakitan.

Lain na usab nga pakigsulti ni Elifaz

15 ¹ Namulong si Elifaz, ang Temanita:
² Motubag ba diay ang tawong mang-
gialamon

sa panghunahunang mahambogon?...
ug pasabton ang iyang kaugalingon,
tungod sa iyang kamapahitas-on?

³ Mangatarongan ba siya sa haw-ang nga
sinultihan,
ug sa pulong nga walay hinungdan ug
kapuslanan?

⁴ Imong gibale wala ang pagka makidi-
yosnon,
ug sa Diyos imong tathaang pagdebos-
yon.

⁵ Ang imong baba sa imong kadaotan
gitudloan,

ug nagsulti ka ingon nga tikasan.

• 13. Sa 14:13-17. Naghisgot si Job sa dapit sa mga patay o Sheol, ang dapit nga gitooan sa mga Judio nga puntahan human sa kamatayon. Lain ning kahintang sa kinabuhi nga sama sa mga binilanggo nga layo ni Yahweh, ug dili sama sa mga tawo nga buhi ug nagdayeg sa Diyos (basaha sa Is 38:18-19). Diha nga ang tawo mapukaw sa Diyos ug makasabot sa iyang kabilhon isip tawong gawasnon nan, dili na siya makadawat nga mawagtang siya sa hangtod. Kon hatagan siyag higayon nga mabuhi pag-

usab sa dapit nga layo sa Diyos, mangandoy siya kanunay pagkab-ot sa Diyos: *Kanunay kong naghulat sa kagawasan. Motawag ko ug ako kang tubagon.* Sa makausa pa makita dinhi ang kinauya sa Diyos nga moyukbo aron pagkab-ot sa iyang katawhan.

Sa mga ulohan 15 sa 18, ang usag usa nila padayong namahayag nga wala maminan sa uban: gipadayag ni Job ang iyang kahimangod ug padayong gisubli sa iyang mga higala nga ang mga katalagman alang ra sa mga daotan.

⁶ Dili sa akoo, kondili sa baba mo ikaw gi-hukman.

⁷ Ikaw ba ang panganayng anak sa tibuok katawhan?

Nahimugso ka ba sa wala pa ang kabung-toran?

⁸ Nasayod ka ba sa mga sikretong diyos-non?

Ikaw lang ba ang sa kaalam makaang-kon?

⁹ May kahibalo ka ba nga wala sa among alimpatakan?

Unsay imong nasabtan,
nga alang namo tinagoan?

¹⁰ Ang ubanon ug tigulang kanamo ma-kig-uban,

mga tawong labaw khamtong kay sa imong amahan.

¹¹ Kulang pa ba alang nimo
ang kalipay nga sa Diyos nagagikan?

Kulang ba ang lumo nga sinultihan?

¹² Ngano nga sa imong gibati nagpadala ka man?

Naniga ang mga mata, ikaw ba giku-yawan?

¹³ Ngano nga ang Diyos imo mang gika-suk-an?

Sama na man ini ang imong sinultihan?

¹⁴ Unsa man ang tawo, iya ba ang kar-tarong?

Ang anak sa babaye, kay iya man tang patoohon,

nga gihugasan na siya sa kasal-anan?

¹⁵ Kon ang Diyos walay pagsalig sa iyang mga balaan

ug sa iyang pagtan-aw hugaw kaayo ang kalangitan;

¹⁶ unsa pa kaha ang tawong dunot ug dao-tan,

sa kangil-ad nag-inom ingog tubig sa hi-nawan!

¹⁷ Paminaw nako ug ako kang pasabton;

Suginlan ko ikaw sa akong kasinatian,

¹⁸ sa mga pagtulun-an sa manggialamon

nga gipasunod sa ilang katigulangan;

¹⁹ kang kinsa gihatag ang tanang kayu-taan,

sa wala pa nila ang langyaw makig-uban?

²⁰ Walay hunong ang kasakitan sa mga daotan.

Ang tigdaugdaog sa mga tuig iyang gitagalan.

²¹ Mga singgit sa kalisang iyang madung-gan,

alang sa bahandianong hulga sa mga tulisan.

²² Paglingkawas sa kangitngit, sa pag-laom siya nawad-an;

ug sa kanunay ang pinuti iyang giban-tayan,

²³ Daw usa ka laagan ug tukbonon sa kalanggaman,

nasayod siya nga duol na ang iyang pag-kapukan.

²⁴ Mga takna sa kangitngit, sa kalisang nagpuno niya;

Diha nga sa kahigwaos ug sa kabalaka gilibotan siya.

²⁵ Mao ni ang nahitabo kay ang Diyos iyang gisuklan,

gibakyaw niya ang kamot batok sa Labing Gamhanan.

²⁶ Ang makagagahom iyang batokon,
ginamit ang taming nga baga ug lig-on.

²⁷ Ang iyang nawong tambok ug dako;

ang iyang paa sa karne napuno;

²⁸ Apan sa mga syudad nga gilaglag siya manimuyo,

sa balayng biniyaan ug nangahugno.

²⁹ Dili na siya mahimo pang adunahan;

ni motunhay sa dugay ining kalibotan.

³⁰ Dili na siya sa kangitngit palingkawa-son.

Sa kalayo ang iyang kasahaan lamyon,
ang iyang mga bulak sa hangin padparon.

³¹ Ang iyang kabantog ayaw niya pasaligi,
kay bugti ini, wala man siyay maani.

³² Bayran siya sa tanan bisag dili pa iyang panahon,

ang iyang kasangahan dili na sa mga dahon palunhawon.

³³ Sama sa balagon, sa mga hilaw nga ubas siya kuhaan;

ug sama sa mga olibo, pataktakon niya ang kabulakan.

³⁴ Kay ang dili sa Diyos matoohon,

ang ilang kaliwatan dili pasanayon,

ang tolda sa tikasan sa kalayo ut-oton.

³⁵ Pag-among-among ang ilang gipa-namkon

unya, nahimugso nila ang daotan,

naumol ang limbong sa ilang sabakan.

Hain man ang akong paglaom?

16 • ¹ Mitubag si Job:

² Daghan na ang akong nadunggan bahin sa maong mga butang.

Kamo pulospulos maot nga magtatam-bag?

• **16.1** Matngoni ang kapitulo 16:8-17:7 nga naghinumdom sa Isaias 53 ug sa mga salmo nga naglakbit sa Kasakitan ni Cristo. Dihang nag-antos ang katawhan nakaambit sila sa kasakitan ni Cristo, nasayod sila o wala. Ang sangpotanan sa mga sala ug ang hustisya sa Diyos nagpadayon diha nila. Ang Diyos morag way kalooy nga nagbanlod sa iyang mga binuhat, pinaagi sa pagpaubos nila, apan ang katuyoan

niya mao ang pagwagtang sa gamot sa atong garbo.

Sa 17:8-10 maoy binalit-ad nga tubag ni Job sa iyang mga higala: nag-ingon mo nga dihang naglantaw mo sa mga pag-antos sa mga tawong daotan, ang mga tarong magdayeg sa hustisya sa Diyos, busa karon kay inyo akong nakita nga nag-antos, paglipay mo ug ingna: dayegon ang Diyos!

³ Kanus-a matapos ang inyong hambog?

⁴ Makasulti sab ko sama ninyo.

Kon sa akong dapit nia pa mo,
makadiskurso pod mo ninyo,
ug molingulingo ko sa ulo.

⁵ Mohatag ko kaninyo og kalig-on,
ug sa pulong ako mong lingawon.

⁶ Apan sa akong pagsulti,
ang akong pag-antos sa kahupay dili ka-
hatagan;

ug kon dili ko mosulti,
dili makuhakuhan ang akong kasakitan.

⁷ Diyos ko, gilisudlisod ko nimo pag-ayo!
Ang tibukong kinabuhi gigun-ob nimo!

⁸ Sa mga kunot ako karon puno,
ug nagsaksi sila batok nako!

Ang akong kayagpis karon
gimatuod pod sa akong nawong.

⁹ Gibitasbitas ko sa Diyos sa iyang kapu-
ngot;

ang iyang mga ngipon batok nako gika-
got;

Sa pagharihari ang akong mga kaaway
miyuhot.

¹⁰ Sa tumang pagdumot gihiwian ko nila.
Ila kong gisagpa ug batok nako sila nag-
kahiusa.

¹¹ Gitugyan ko sa Diyos sa mga daotan;
unya giitsa sa kamot sa mga tampalasan.

¹² Maayo man unta ang tanan,
apan iya kong giwataswatas,
gigunitan ug unya gipikaspikas.

Dihang nahimo ko niyang ig-anan;

¹³ sa iyang mga pana ako gipuntingan;
sila sa nagkalinlaing direksyon nag-
gikan;

sa walay kukaluoy ang akong kilid niini
gidutlan;

ug sa akong apdo ang yuta naawasan.

¹⁴ Sama sa usa ka sundalo iya kong
gipakamang,

ang iyang pagnudnod nako walay hu-
nong.

¹⁵ Panaptong sako sa akong panit akong
gibutang;

ug sa abog gimudmod ko ang akong
agtang.

¹⁶ Namula paghinilak ang akong nawong;
ang akong mata nanglagom ug nalawom.

¹⁷ Apan sa akong kamot wala ang pasi-
pala;

matinud-anon ang akong pangaliya.

¹⁸ O yuta, ayaw taboni ang akong dugo;
ayaw pahiloma ang akong pagbakho!

¹⁹ Gani ang akong saksi tua man sa
kalangitan;

ug ang akong tigpanalipod tua sa kahitas-
an.

²⁰ Miabot karon sa Diyos ang akong pag-
ampo,

samtang sa iyang atubangan sa luha ako
nagpatulo.

²¹ Hinaot nga mohangyo sa Diyos ang
kawatihan

sama sa gibuhat nila sa tanang kaigso-
onan.

²² Kay maihap ang akong katuigan;
lakton ko ang dalan nga way balikanan.

17 ¹ Ang akong espiritu nagmaluyahon;
ang akong mga adlaw gimub-an
karon;

ug ako sa lubnganan hulaton.

² Gilibotan ko sa mga mabugabugalon;
Ang akong mga panan-aw nagdulom;

puno sa kapaitan ang akong kagabhion.

³ Tagoi sa imong kiliran,

O Diyos ang akong kasingurohan.

Wala nay buot kanakong mangamahan;
sa akong mga higala dili na ko tabangan.

⁴ Sa katarongan, imo silang gibutaan;
mao nga dili na ko nila buligan.

⁵ Kinsay motabang kon ang anak nangi-
nahanglan?

Ang akong gidangatan gihulagway nila
nga daotang kapalaran.

⁶ Nahimo ang pagya alang sa tanan,

Ako ang tawo kansang nawong gilud-an.

⁷ Sa kaguol ako sa akong mata naha-
lapan;

Ang tibukong lawas gianinohan.

⁸ Kini sa mga tarong nalisangan;

Ug sa maayo giyubit ang daotan.

⁹ Ang tarong lig-on sa ilang gilaktan;

ug linis kaayo ang ilang binuhatan.

¹⁰ Apan sigi, balik diri kamong tanan;

kay walay usa ninyo nga may kaalam.

¹¹ Natapos na ang akong mga adlaw,

nahugno pod ang akong mga laraw.

Ang sa akong kasingkasing gihanduraw,
nagsamuksamok nako sa gabii adlaw.

¹² Kining mga tawhana nagsulti

nga adlaw kuno, apan diay gabii;

ang kahayag sa kangitngit sama ra ni.

¹³ Ang akong paglaom hain man?

Ang akong panimalay akong lubnganan;
gibukhad ko sa kangitngit ang higdaanan.

¹⁴ Tawgon ko ang kadunot nga "akong
amahan,"

ang wati akong igsoon nga babaye ug
inahan.

¹⁵ Ang akong paglaom hain man ni?

May tawo ba nga nakakita ini?

¹⁶ Manaog ba ni sa bung-aw sa kamata-
yon,

o pagbalik sa abog kini kanako paku-
yogon?

18 ¹ Mitubag si Bildad, ang Suhita:

² Matapos pa ba ang binuang mong
sinultihan?

Pagtarong kay unya, ato kining istorya-
han.

³ Nganong giisip mi nimo nga daw kaha-
yopan?

Kwanggol ba god mi sa imong tinan-awan?

⁴ Ang imong kaugalingon sa kasuko gikuniskunis mo.

Biyana ba gyod ang kalibotan tungod lang nimo?

Lukahon sa nahimutangan ang bato.

⁵ Ang kahayag palongon sa daotan;

Ang kalayong nagdilaab subhan.

⁶ Nagngiob ang iyang tolda;

napalong ang suga nga nagdan-ag niya.

⁷ Maluyahon na karon kaayo

ang lagsik nga lakang kaniadto.

Sa iyang mga laraw siya gitukmod;

ug dihadiha siya nahisukamod.

⁸ Sa kaugalingong kabubut-on

Sa ibabaw siya mipaingon,

Kon dili, sa gahong ba hinuon.

⁹ May lit-ag nga sa tikod mosignit.

may laang nga kaniya mobitik.

¹⁰ Sa yuta gitago alang niya ang mga laang;

naghulat ang mga gahong sa iyang agianan.

¹¹ Bisag asa ang kalisang kaniya moas-dang;

gihasal siya sa tanan niyang lakang.

¹² Sa iyang pagkahagsa naghulat ang kapildihan;

Naninguha ni pag-angkon sa iyang kab-tangan.

¹³ Ang iyang panit sa sakit gikutkot,

ang iyang mga tiil giut-ot.

Sa unang lakang ni kamatayon

gidaginot.

¹⁴ Layo sa iyang tolda wala siyay kasigu-rohan;

gipalakaw padulong sa hari nga gikali-sangan.

Karon ang tolda ni bisag kinsa puy-an;

¹⁵ Human nga ang asupre gikatag sa iyang pinuy-anan.

¹⁶ Sa ilalom nangauga ang iyang kaga-motan;

sa ibabaw nalawos ang iyang kasa-ngahan.

¹⁷ Nahanaw sa kayutaan ang iyang mga handomanan.

Hikalimtan ang iyang ngalan dinhi sa kalibotan.

Sa akong karne makita ko ang Diyos

- ¹³ Gipalayo niya kanako ang akong kaigsoonan, ug gipabulag sa hingpit ang kahigalaan.

¹⁴ Nagpahilayo ang akong mga paryenti ug kaubanan;

¹⁸ Sa kahayag ngadto sa kangitngit siya gihinginlan;

ug gipapahawa ining kalibotan.

¹⁹ Wala siyay kaliwat sa iyang katawhan; walay nahibilin sa kanhi niyang gipuy-an.

²⁰ Sa kasadpan nalisang sila sa iyang gidangatan;

nahadlok niya ang katawhan sa sidlakan.

²¹ Sa kadaotan nimo kana ang dangatan; sa mga walay Diyos, kana ang sangpo-tanan.

19 ¹ Mao ni ang gisulti ni Job:

² Hangtod kanus-a ang inyong pag-samuksamok?

Pinaagi sa mga pulong inyo kong gidug-mok.

³ Kanapulo piloa nga inyo kong gibiyabiyan;

Sa walay lipudlipod ako inyong gipana-mastamasan.

⁴ Kon ugaling ako ang may kasal-anan, akoa ra ni ug wala moy kalabotan.

⁵ Kon batok nako mangandak mo sa inyong kaugalingon,

ug tungod sa katalagman inyo kong pakasad-on,

⁶ hibaw-i ni: ang Diyos maoy nagduot;

ug sa kasakitan siya kanako naglibot.

⁷ Bisag nagsinggit kog inhustisya,

Walay maminaw bisag kinsa.

Naghangyo ko nga unta panabangan.

Apan dili intawon ni madunggan.

⁸ Dili ko makalabang sa agianan

kay kini god inalihan na man.

Ngitngit kay gisalimbongan.

⁹ Gihuboan ko niya sa kadungganan

ug sa akong purongpurong gisakmitan.

¹⁰ Giwataswatas ko ug sa paglaom gikuhaan;

hangtod nga nawad-an ko ining tanan;

¹¹ Iya kong gihupngan sa dakong kasuko;

ug giisip ko niya nga kaawayng dako

¹² Nagtukod og kanaoganan ang iyang

tropa,

sa ingon sulogon na gyod ko nila;

ug nagkampo sila, gilibotan ang akong tolda.

• **19.13** Si Job nahimutang taliwala sa Diyos ug sa mga tawo, gitalikdan sa tanan. Kining balak sa tudling 13 ngadto sa 22, naghisgot sa kaugmaon sa mga tigulang ug sa masakiton kinsa mibati nga wala nay kapuslanan ang kahimtang sa napukang lalaki o babaye, gisalikway sa kati-

lingban ug giayran sa mga paryenting walay nahimo sa pagtabang.

Apan wala damha nga moabot ta sa mahukmanong pulong ining maong ulohan, sa sentro mismo ining basahon. Si Job midangop sa Diyos isip iyang akto sa pagtoo. Sukwahi sa iyang mga

- sa mga bisita ako ra pod ilang gibiyaan.
- ¹⁵ Nag-isip nako nga langyaw ang akong sulogoon;
- ¹⁶ Ako silang tawgon, apan dili ko nila tubagon;
- bisan pa kon ang pangaliyupo akong ayuhon.
- ¹⁷ Alang sa asawa, baho ang akong gininhawa;
- Alang sa kaigsoonan, ila kong inayran.
- ¹⁸ Nagyubit nako bisan ang gagmayng kabataan;
- Dali! matud nila, himoon ta siyang kataw-anan!
- ¹⁹ Giayran ko sa tanan kong higala;
- nakig-away nako ang akong mga hinigugma.
- ²⁰ Panit ug bukog sa lawas na lang ang akoa;
- ug nakaikyas ko nga lagos ray ang dala.
- ²¹ Akong kahigalaan, kaluy-i ko ninyo,
- kay sa kamot sa Diyos gihampak ko
- ²² Ngano nga sama sa Diyos inyo kong gigukod?
- Wala pa ba mo matagbaw sa akong unod?
- ²³ Kon masulat pa unta kining akong mga pulong...
o mahipatik sa usa ka basahon...
²⁴ o sa bato makulit ba hinuon!
- ²⁵ Ang Manluluwas buhi, kini akong nasayran;
- Ug sa kaulahian mobarog siya sa kalibotan.
- ²⁶ Sa kaugalingong panit moadto ko unya.
- Sa akong karne, ang Diyos ako siyang makita.
- ²⁷ Sa kaugalingong mata, ako siyang makit-an;
- Ako, dili lain; sa akong kasingkasing gipangandoyan!
- ²⁸ Kon moingon ka: “Gukdon ta siya!
Mangita ta og sumbong batok niya.”
- ²⁹ Kinahanglan nga inyong kahadlokian
Nga kamo sa pinuti sumbalikan.
Kon ang Diyos sa iyang kapungot,
sa inyong kasal-anan mosilot.
Inyo ra unya, nga masayran...
May hukom diay ug katarongan.

Zofar: Matapos ra ang daotan.

20 ¹ Misultig sunod si Zofar, ang Naamata:

² Giaghat ko pagtubag sa nagubot kong kaisipan;

kay akong gibati nga dili na nako kapungnan
³ nga maulaw sa nadungog nako nga pagbadlong;
ug nagsibot ni nako aron ako gyod nga tubagon.

pulong sa kahimangod, mipalain siya pag-ingon: *Ang Manluluwas buhi, kini akong nasayran.*

Ang maong hustisya sa Diyos nag-aghat nga mosulti siya, human ang tanan makapamulong. Sa makadaghan, ang Diyos magpaabot nga mamatay una ang iyang sulogoon anha pa mahatagig hustisya, apan sa kataposan, ang Manluluwas mabanhaw: Unya, sila sab makakita ug maminaw niya.

Apan si Job mismo dili usa ka dinaugdaog nga

nagpaabot sa kalingkawasan... ang importanti alang niya dili ang hukom sa Diyos o ang kalaglagan sa kaaway o aron malabanan ang iyang katungod, apan aron makakita siya sa Diyos.

Lisod alang sa kristyanos pagdawat ining maong pamahayag labi na kay walay hustisya dinhi nga nauban. Apan ang buot ipahayag dinhi mao ang paglaom ni Cristo diha nga iyang naamgohan ang kamatayon nga nag-inusara ug gitahan niya ang kinabuhi nagdto sa Amahan.

⁴ Nasayod ka ba gikan sa kakaraan, sa pagkahimutang sa tawo sa kalibotan?

⁵ Nga ang kadaogan sa mga daotan hamubo lang;

ug ang kalipay sa walay Diyos daklit lang?

⁶ Bisag sangko sa langit ang iyang garbo ug sa panganod naabot ang iyang ulo;

⁷ mahanaw ra siya sama sa multo.

Kadtong nakakita niya nangutanag hain siya.

⁸ Sama sa damgo naglupadlupad siya gilayon,

daw panan-awon sa kagabhion.

⁹ Sa mata nga iyang nasugatan, dili na siya makit-an;

dili na mohatag ang pinuy-anan ug kapisilongan.

¹¹ Ang kalagsik sa iyang batan-ong lawas, uban niya naghigda sa abog ug balas.

¹² Bisag tam-is sa iyang baba ang daotan; ug ubos sa dila iya kining gitago-an;

¹³ bisag dili siya ini makaako pagluwa;

ug iyang ipabilin sulod sa iyang baba;

¹⁴ ang pagkaon moaslom lang gihapon, ug mahimong hilo sa iyang tiyan gilayon.

¹⁵ Isuka niya ang masustansyang pagkaon, nga alang sa tiyan iyang gitulon;

Ug sa iyang tiyan sa Diyos lugiton.

¹⁶ Kay ang hilo sa bitin iya nang nasup-sup-an;

Ang bangkil sa kobra ang iyang mama-tiyan.

¹⁷ Ang nagdagayday nga lana dili niya makita

Ug wala poy dugus ug gatas ang mga suba.

¹⁸ luli niya ug dili pahimuslan,

ang bunga nga iyang gihagoan.

¹⁹ Kay gidaugdaog man niya ang katawhan;

ug sa mga balay iya silang giilogan, inay sa pagtukod ini iya silang tabangan.

¹⁰ Ang mga biktima sa iyang mga anak, bayran;

Sa iyang kamot sila sa mga bahandi ulian.

²⁰ Dili matagbaw ug mapuno,

Ang iyang kahangol ug kadalo.

Walay makaikyas sa bahanding gipani-nguha niya.

²¹ Iyang gihurot, walay nahibilin bisag usa, Busa, ang katigayonan dili magpabiling iyaha.

²² Taliwala sa kaharuhay naa ang kabalisa,

Ang kusog sa kapildihan nasingabot.

²³ Dihang puno na ang iyang tiyan, siya sa kasuko sa Diyos gihan-okan, ug sa mga udyong gipaulanan.

²⁴ Samtang nakalihay siya sa puthawng hinagiban,

naigo hinuon sa tumbagang gapasan.

²⁵ Ang iyang likod sa bangkaw gitaroyan; Ang atay sa udyong gilagbasan.

Nag-ilaid siya sa tumang kalisang.

²⁶ Giandam ang hingpit nga kangitngit alang niya

gilamoy siya sa kalayo nga ang naghaling dili siya;

ug mopaugdaw gyod sa tanan nga diha sa iyang tolda.

²⁷ Ipadayag sa kalangitan ang iyang ka-daotan;

Aron mobarog batok niya ang kalibotan.

²⁸ Ang iyang balay anoron sa baha;

Sa adlaw sa kasuko sa Diyos, unya.

²⁹ Mao na ang dangatan sa mga daotan;

Ang kabilin nga sa Diyos kanila gitugyan.

21 ¹ Mitubag si Job:

² Pamati mo sa akong isulti kaninyo; ug mao ra ni ang makahupay nako kaayo.

³ Pailob lang og dyotay samtang magsulti ko;

pagkahuman makabugalbugal na mo.

⁴ Ang tawo ba god ang akong gimud-an? Nan nganong dili man ko sa pailob mahut-dan?

⁵ Tan-awa ko ninyo, ug unya, pangakugang.

taboni ang inyong baba, bisag kadyot lang.

⁶ Masamok gyod ko matag panahon

nga kini akong hunahunaon;

ug ang akong lawas mangurog dayon.

Job: Mas maayo pa diay ang linalang sa daotan!

• ⁷ Nganong milungtad man ang mga daotan?

sa pangidaron ug sa gahom sila gidugangan.

⁸ Milambo ang ilang kaliwatan;

ang paryenti ug liwat midaghan...

• **21.7** Makita sab dinhi ang samang reklamo ni Jeremias 12:1 ug ang mga pangutana sa Salmo 73. Diha sa Daang Testamento bation og kalibog ang mga tarong nganong may mga

daotan nga mauswagon, nasukwahi man unta sa hustisya sa Diyos. Tinuod ba ang madlungog nato usahay nga ang kamatayon kinatumyan sa

- ⁹ Mga panimalay malinawon, walay gikahadlokian,
walay Diyos nga mopahamtang nila sa kapaitan.
- ¹⁰ Ang toro nilang baka maayong mangupa ang tanan;
ang ilang bayi manganak ug dili ni makuhaan.
- ¹¹ Nagduladula ug nagdalanay ang ilang kabataan,
daw nating mga karnero ug kaosahan.
- ¹² Nanganta sila ug naglingawlingaw,
Sa tunog sa plawtag alpa nagsayawsayaw.
- ¹³ Sa adlaw-adlaw nagpuyo sila nga malipayon;
nagpadulong sa Seol nga malinawon.
- ¹⁴ Hinuon, silay nag-ingon sa Diyos nga ila siyang papahawaon;
Wala silay tinguha nga sa pamaagi niya makakat-on.
- ¹⁵ Kinsa ba kuno ang Makagagahom nga ila mang alagaran?
Sa ilang pagpangamuyo Niya unsa may kapuslanan?
- ¹⁶ Bisag layo sa Diyos ang hunahuna sa daotan,
Anaa sa ilang kamot ang kabulahanan.
- ¹⁷ Ang ilang mga suga kapila palonga?
Ang katalagman kapila moabot nila?
Kapila sila sa kasuko sa Diyos paphaa?
- ¹⁸ Kapila sila sa unos daw uhot kusokusoha?
sa kusog nga hangin sama sa tahop sila gipalidpalid ba?
- ¹⁹ Dili igo ang kasal-anan sa daotan
nga sa iyang mga anak bayran;
Siya gyod ang magbayad sa iyang kasaypanan.
- ²⁰ Ang iyang mata magsaksi sa iyang katalagman;
dimdimon niya ang kasuko sa Labing Gamhanan.
- ²¹ Inigkamatay niya, magpulos pa ba ang kabalaka,
sa nahibilin niyang sakop sa pamilya?

²² Ang Diyos sa kahibalo ba katudloan,
siya nga naghukom bisan sa kinatas-an?

²³ Dunay tawo nga sa iyang kahimsog
mamatay;

Maayog lawas ug ang iyang kinabuhi ha-
yahay.

²⁴ Bus-ok ang iyang hitsura, puno sa kasi-
gurohan;

Daghan ug timgas ang uyok sa iyang
kabukogan.

²⁵ Ang lain na man, mamatay taliwala sa
kapaitan;

Walay dyotayng kalipay nga iyang napa-
himuslan.

²⁶ Apan parehas silang duha, abog ang
gihigdaan.

nagtupad sila ug sa mga wati gikom-
birahan.

²⁷ Sa inyong hunahuna hingpit ang akong
kasayoran;

ang inyong mga laraw ang tanan akong
nahibaloan.

²⁸ Nag-ingon mo:

“Ang pinuy-anan sa prinsipeng halang-
don, hain man?”

Hain man ang tolda sa tawong daotan?”

²⁹ Wala ba ninyo mapangutana ang tig-
biyahe,

o wala ba ninyo masabti ang ilang gi-
panulti:

³⁰ nga ang tawong daotan naluwas sa
iyang katalagman,
ug sa adlaw sa kasuko sa Diyos wala siya
itugyan.

³¹ Kinsay motulisok niya sa iyang himoon
Kinsay manimalos sa iyang buhaton?

³² Dihang dad-on na siya sa lubnganan,
ang dapit nga iyang lubngan gibantayan.

³³ Tam-is alang niya
nga ang yuta humok na.

Imong makita sa iyang luyo
ang nagsunod nga mga tawo.

Sa iya pod nga inahan ang prosesyon sa
katawhan.

³⁴ Inyo ba kong hugawon
Sa paagi ninyong buangan?

Human sa gipanulti ninyong daghan,
Pulos bakak ang akong nadunggan.

Elifas: Mapuslan ba sa Diyos ang tawo?

22 ¹ Mitubag si Elifas, ang Temanita:
² May kapuslanan ba ang tawo alang sa Diyos?
Ang maalamon lang ang kaniya may pulos
³ Mag-unsang man sa Diyos ang imong katarong?

- Kon wala kay kasaypanan, unsa alang niya ang imong kapuslanan?

⁴ Tungod ba lang sa imong pagkamakidyosnon
nga gibadlong ka ug sa hukmanan ikwadad-on.

⁵ Dili ba dako ang imong kadaotan,
Walay pagkatapos ang imong binuangan?

⁶ Bisag wala ka magkinahanglan ini,
gikuha nimo sa imong paryenti
ang ilang gipyansa nga kabtangan,
ug sa sapot imo silang gihubo-an.

⁷ Sa giuhaw, nagdumili ka pagpainom,
ug wala mo itunol ang pan sa gigutom.

⁸ Gipanag-iyang sa may gahom ang kayutaan,
ug gibahinbahin sa ilang kaubanan.

⁹ Gipapahawa nimo ang byuda nga walay dala;

ug ang ilo sa mga bukton gibalian mo sila.

¹⁰ Dili kahibudngan nga gilibotan mo siya sa mga laang;

ang kalit nga kalisang kaninyo makapakgang.

¹¹ Sa kangitngit, gianod ka sa baha ug gibutahan.

¹² Dili ba ang Diyos labaw pa kay sa kalangitan?

Tan-awa unsa kalayo ang kinalay-ang kabitoonan!

¹³ Apan nag-ingon ka:
ang Diyos duna bay nahibaloan?
Makahukom ba siya luyo sa kangitngitan.

¹⁴ Wala siyay makita.
May bagang panganod nga nagtabon sa mata

sa mata
samtang sa arko sa langit naglakawlakaw siya.

¹⁵ Magpadayon ka ba sa karaang dalan
nga gisubay sa tawong daotan?

¹⁶ Silang tanan gihipos gilayon,
Bisag wala pa moabot ang panahon;
Ang ilang baroganan gibanlas dayon.

¹⁷ Giingnan nila ang Diyos: “Pahilayo namo!

Ikaw nga Labing Gamhanan unsay imong mahimo?”

¹⁸ Gipuno niya og mga maayo ang ilang kabalayan,
apan layo niya ang hunahuna sa daotan.
¹⁹ Ang ilang kalaglagan sa mga tarong nakit-an;

Ila ning gikahimut-an
samtang sa walay sala sila gikataw-an,
ug miingon:

²⁰ Unsa sa ilang bahandi ang nahibilin?
Gikaon sa kalayo ang ilang kabilin.”

²¹ Pakig-uli sa Diyos ug pakigsabot niya,
kay molambo ka ini lang nga paagiha.

²² Ang iyang gipahimangno imong dawaton,
ang iyang pulong sa kasingkasing imong tagoon.

²³ Pasayloon ka kon magpahilayo sa kasaypanan,
ug mobalik sa sabakan sa Labing Gamhanan.

²⁴ Isipon nimong abog,
ang mga bulawang bugbog,
ug ingog kabatohan
ang mga Ofir nga bulawan.

²⁵ Kay ang kagahaman nahimo man
nga imong plata ug bulawan
ug oro nga magkidlapkidlapan.

²⁶ Ikaw, sa Makagagahom magmalipayon;

Ang imong nawong sa Diyos paatubangon.

²⁷ Mag-ampo ka niya ug iya kang dunggon;
apan ang imong panaad imo gyod nga tumanon.

²⁸ Magmalamposon ka sa imong gimbutan,
ug modan-ag ang kahayag sa imong agianan.

²⁹ Kay gipaubos man ang mapagarbohon,
ug giluwasa sa Makagagahom ang maluyahon.

³⁰ Ang walay kasal-anan iyang tubson,
kon hinlo ang imong kamot iya kang luwason.

• **22.3** Ang mga pakigpulong ni Elifas nagbalikbalik: kon nag-antos si Job tungod ni kay siya nakasala. Malagmit nanlupig siya sa isigkatawo bisan pa sa gipakita niyang kaligdong. Apan tan-awa ang talaan sa mga sala nga lagmit nabuhat ni Job, kanunay nga may kalabotan sa pagdaugdaog sa mga kabos ug sa

kapakyas pagtabang nila. Mao sab ni ang gipamulong ni Jesus sa Mt 25:40; iyang gihukman sa way kataposang silot kadtong napakyas paghatag og makaon ug mainom sa nanginahanglan.

Ang komentaryo sa tudling 29 ngadto sa 30 mabasa sa Is 2:6-22.

23 • ¹ Mitubag pagbalik si Job ug namulong:

² Pait ug masuk-anon ang akong mulo, unsaon ko pagpugong sa akong agulo?
³ Kon nasayod pa ako asa ko siya makit-an;
 Kon makaadto pa ako sa iyang gipuy-an;
⁴ Dad-on ko ang kaso sa iyang atubangan,
 ug ihikyad ko ang tanan kong katarongan.
⁵ Ang iyang tubag akong mahibalo-an ug ang iyang ipanulti akong masabtan.
⁶ Tingalig makiglantogi ug masuko siya, Apan ang akong punto masuta ra niya; ang maangayong husay madawat ko ra.
⁷ Ang but-an mangatarongan niya didto, ug sayod ko nga makadaog ang akong kaso.
⁸ Wala ko siya makit-i sa sidlakan; ug wala gihapon siya sa kasadpan,
⁹ Gipangita ko siya sa amihanan; ako pod nga gisusi ang habagatan.
¹⁰ Apan ang tanan kong binuhatan iyang nasayran;

tungod sa iyang pagsulay, naingon kog bulawan.

¹¹ Kanunay kong gisubay ang dalan nga iyang gihan-ay; gisunod ko, wala mosimang, ang iyang mga lakang.
¹² Wala ko mobiya sa imong kasugoan. Sa kasingkasing ang pulong mo akong gitamdan.
¹³ Apan kinsay mosupak sa iyang desisyon?
 Sa gitinguha niya nga iyang buhaton?
¹⁴ Tumanon gyod niya ang iyang gikahukman, lakip ang mga laraw nga ako iyang taganan.
¹⁵ Maong ako gyong gikalisan ang paghunahuna ining tanan.
¹⁶ Sa kaisog ako sa Diyos gikuhaan; ug sa Makagagahom sa kahadlok ako gihatagan.
¹⁷ Ang kangitngit wala nako makapahilom ni nagtabon nako ang bagang dag-om.

Nganong dili mangutana ang Diyos?

24

• ¹ Nganong dili niya pakisayran kining mga hitabo nga tanan?
 Nganong dili man mamatikdan, sa matoohon ang iyang kaangayan?
² Ang mga mohon gikuha sa mga daotan; gitugway nila ang kinawat nga kahayopan.
³ Ang asno sa mga nailo giabog nila, ug giagaw ang baka sa mga byuda.
⁴ Gituklod ang way nahot sa daplin sa dalan ug gipugos pagpatago ang kabos nga katawhan.
⁵ Sama sa ihalas nga mga asno sa kalibotan, nanglakat ug nangitag tukbonon ang katawhan, manrabaho ang kabos hangtod sa kagabhion pagpangita alang sa kabataan og pagkaon!
⁶ Magtigom silag kompay sa kaumahan, manghagdaw sa parasan nga ila sa daotan.

• **23.1** Gisubli ni Job ang iyang gipamulong: mao ni ang naghasol kanunay sa mga diyosnon, nga ang Diyos kanunayng nagbantay samtang dili ta siya makita. Nahatagan na kinig komentaryo sa ulohan 7: gipakapersona ni Job ang wala makaila ni Cristo ug wala makabati *unsa kamaayo ang Ginoo sa mga tawong nag-alagad niya nga mahigugmaon*. Ang samang pagsupak makita gihapon sa daghang tawo karon nga walay pagtoo: supak sila sa Diyos nga kanunay lang nagbantay sa ilang mga sayop aron sila silotan.

• **24.1** Dili ni tiaw nga pahamtang batok sa Diyos kinsa nagpakahilom lang sa grabing pag-

daugdaog. May pipila ka propeta nga mas kusganong nagpadayag ining kabangis nga mahimo sa tawo batok sa isigkatawo.

Tinuod ang giingon ni Job *nga ang kabos nagtago*. Kulang ang pagpakabana alang sa mga biktima sa gubat ug naalaot sa pagpahimulos sa kusog. Ang tanang kanasoran mitago sa mga kabos ug ang adunahan nagpuyo nga hinulog sa mga kabos (lahi ang ilang palibot ug kasilinganan ug kalingawan) mao nga dili nila ikahinagbo ang mga kabos ug sila walay pagpakabana. Apan kining tanan bale wala kon wala pa kaha sila kalimti sa Diyos.

⁷ Hubo inigpanghigda, sa kapit-os nagpuyo sila
Nangurog sila sa katugnaw inigkagabii na.

⁸ Mahumod sila sa ulan,
manago sa kabukiran ug sa kapangpangan,
kay wala man silay kapasilongan.

⁹ Ang mga batang walay amahan
gilabni gikan sa mga dughan,
gikuha ang masuso sa way kabtangan
aron ang ilang utang kabayran.

¹⁰ Kay wala may mga sapot,
hubo silang naglibutlibot.
samtang nagdala sa binangang abot.

Ang ilang mga tiyan nagpunayg kagutkot.

¹¹ Nagdugmok silag olibo sa galingang bato,
ang ilang gitumban intosan sa bino,
apan giuhaw gihapon sila pag-ayo.

¹² Sa syudad, ang mga himalasyon nagpadaghan,
Nannggit sa pakitabang ang mga samdan,
apan sa Diyos dili sila patalinghogan.

¹³ Ang mialsa batok sa kahayag daghan,
wala masayod sa ilang agianan,
ug dili sila makapabilin sa iyang dalan.

• ¹⁴ Diha nga ang kahayag nawala,
ang mga mamumuno nangguwa,
aron ila dayong mapatay
Ang mga kabos ug sinalikway.

¹⁵ Naghulat sa kilumkilom ang mana-
napaw
sa pagtoo nga walay mata nga nagtan-
aw.

Sa gabii, naglakawlakaw ang tulisan
ang iyang nawong gimaskarahan.

¹⁶ Nangandam paglungkab aron maka-
sulod,

Samtang ang palibot ngitngit pa ug ngiob.
Kay sa kahayag kining mga tawhana wala
makaila,
sa adlawan, kini sa ilang gipuy-an nanira.

¹⁷ Ang buntag ang labing ngitngit nilang
panahon

Busa, silang tanan niini mahadlokon.

¹⁸ Ang daotan: bula ibaw sa katubigan,
gitunglo ang kaugalingon sa kayutaan;
walay moadto sa ilang parasan.

¹⁹ Ingon sa hulaw, sa init ang yelo tunawon
Mao sab ang makasasala, sa Seol lamon-
non,

²⁰ Unya, sa nag-umol niya nga sabakan
siya malimtan;

dili mahinumdoman sa tawong daotan;
bughaon sama sa kahoyng natumba,

²¹ Sa babayeng walay anak motukob sila
dili mopakitag kaaghop sa byuda.

²² Apan mobarog batok nila ang Makaga-
gahom,

ug ang nagpakagamhanan, ilang guyoron.

²³ Siya mohatag tingalig kasigurohan,
apan ang iyang mata naniid sa agianan.

²⁴ Sa makadyot siya tuboyon, apan ma-
hanaw ra dayon;

sama sa sagbot malawos ug sunogon.

Sama sa uhay sa humay,

sila galabog hinayhinay.

²⁵ Kon masayop ko, kinsay mopamatuod
ini?

kinsay dili manumbaling sa akong gisulti?

25 • ¹ Unya, mitubag si Bildad, ang Su-
hita: ² Sa Diyos ang paghari, angay
siyang katahaan.

Siya ang nagpabarog sa kalinaw didto sa
kahitas-an.

• 14. Kini nga parapo morag wala mahimu-
tang sa hustong lugar. Ang Diyos sa kahayag
mitugot nga anaay dapit sa kangitngit diin moli-
hok ang mga anak sa kangitngit.

Ang parapo 24: 18 ngadto sa 23 angay untang
ibutang human sa 27:23.

• 25.1 Mitanyag si Bildad og bag-ong paagi
sa pagtan-aw sa kaanindot sa kalibotan. Ang mga
tawo adtong panahona karaan pa kaayog pana-
bot mahitungod sa sinugdan sa kalibotan. Mitoo
pa sila sa kasugiran sa silingang mga nasod sa
mga Kananeo ug sa mga Kaldeo, diin alang nila

³ Maihap ba ang iyang kasundalohan?

Sa kahayag duna bay dili madan-agan?

⁴ Atubangan sa Diyos may tarong ba nga tawo?

May putli ba nga binuhat, tan-awon ta kuno...

Sa usa ka babaye ba siya natawo?

⁵ Bisan ang bulan dili mohatag og silaw;

Ug ang mga bitoon dili putli sa iyang panan-aw –

⁶ unsa kagamay ang tawo... menos siya sa langaw

ug ang anak sa tawo... ubos siya sa kawag.

26 ^{•5} Ang espiritu sa mga patay ilalom sa tubig nagkuray;

Nangalisang ang tanan,

nga tua sa maong pinuy-anan.

⁶ Ang Seol sa mata sa Diyos bantaaw;

Walay nakatabon sa dakong lim-aw.

⁷ Sa kahaw-ang gihatag kaniya

ang amihanang kawanangan.

Sa pagkawala gisang-at ang tibukol kalibotan

⁸ Giputos niya ang tubig sa iyang kapanganoran.

Bisan sa ilang gibug-aton dili sila mabUSDikan.

⁹ Iyang gitabonan ang nawong sa bulan;

Sa ibabaw gikatag niya ang kapanganoran.

¹⁰ Ibabaw sa tubig nagdibuho siyag kapunawpunawan –

ingon silag utlanan tali sa kahayag ug kangiingitan.

¹¹ Mikurog ang tanang haligi sa kalangitan,

ug sa makabungog nga pagbadlong sila nakuratan.

¹² Gitin-aw sa iyang gahom ang kadagatan;

si Rahab, sa kaalam iyang nahampakan.

¹³ Ang kalangitan, sa hangin gihinloan.

Iyang gituhog sa kamot ang halas

nga buot untang moikyas.

¹⁴ Sa kadako sa iyang gahom kini mga timailhan;

mga hunghong bahin niya nga atong mabatian.

Kinsay makasabot sa tunog sa iyang kagamhanan?

• ¹ Unya, si Job miingon:

² Giunsa nimo pagtabang ang mga luyahon?

³ Giunsa nimo pagtambag ang kwanggol? unsang hunahunaa ang gitanyag mo sa mga mingol?

⁴ Alang kang kinsa kining imong gipanulti?

Ang imong pulong, kang kinsang espiritu kini?

27 ¹ Mipadayon si Job:

² Ingon nga buhi ang Diyos!

Siya nga sa katungod kanako naghikaw; ang Makagagahom, sa kapaitan kanako nagpatilaw;

³ samtang may kinabuhi pa ko, ug naa sa ilong ko ang Diyosnong espiritu

⁴ ang akong ngabil sa bakak dili mamulong;

ni ang dila magsultig mga limbong.

⁵ Dili ko makadawat nga ikaw makataronganon,

ni ilimod ang akong katarong hangtod sa kamatayon.

⁶ Ang katarong akong barogan;

Dili ko itugot nga niini ako makuhaan;

Sa akong konsensya dili ko maulawan.

⁷ Pasagdi nga ang akong kaaway mahisama sa daotan,

ug ang kaatbang moingon nga akoy sadan.

⁸ Kay ang walay Diyos may paglaom na ba?,

nga wala man siyay kalambigitan kaniya?,

ug sa iyang kinabuhi nakadawat gani siya?

⁹ Ang iyang pagtawag, sa Diyos ba kaha paminawon

kon sa kagul-anan siya unya, hasolon.

¹⁰ Maglipay ba siya sa Labing Gamhanan?

ug sa kanunay iya ba siyang ampoan?

¹¹ Mahitungod sa gahom sa Diyos, tudloan tamo;

ang iyang pamaagi dili ko itago kaninyo.

¹² Kamo mismo inyo unta ning nasakshihan.

Nganong gamiton pa man kining haw-ang mga pinulongan?

¹³ Kini ang iganti sa Diyos sa palabilabihon:

ang kabilin sa mga tawong madaugdaogon,

ang uniberso gipahimutang sa mga dios, human nila buntoga ang mga mangtas sa kaguliyang. Dihay panahon nga ingon sab ini ang gipamulong sa mga Judio; kontento sila nga gikutlo ang kasugiran sa mga pagano bahin sa ilang mga dios ug gibalhin ngadto sa kadaogan ni Yawe sa sinugdan sa kalibotan. Basaha sab sa Is 51:9.

Ang unang ulohan sa Genesis nasulat pina-sikad ining maong kasugiran: hinoon nahas-hasan na ang ilang pagsulat bahin sa Diyos nga

Magbubuhat: nga ang Diyos maoy nagbuhat sa tanan sukad pa sa sinugdan ug gihimo niya kini pinaagi lang sa iyang pulong.

• **26.5** Sa parapo 26 tudling 1 ngadto sa 4 naa nahamutang sa kataposang bahin ining maong ulohan.

• **1.** Ang buot ipasabot ni Job: unsa may kalabotan ining mga butanga sa tema nga gihisgotan?

nga iyang nadawat gikan sa Makagagahom.

¹⁴ Bisag daghan ang iyang kabataan, pinuti ang ilang padulngan.

Dili sila makakaon og pan.

¹⁵ Ilubong sa pesti ang mga buhi pa;

ug dili magbangotan ang ilang byuda.

¹⁶ Magbungdo tingali ang iyang salapi sama sa abog,

ug ang sapot sama sa yuta magtipun-og.

¹⁷ Apan ang iyang tinipigan sa mga tarong gamiton;

ug ang salapi sa walay kasal-anan bahinbahinon.

¹⁸ Morag lawalawa ang gitukod niyang balay

ingon ra sa payag sa iyang tigbantay.

¹⁹ Adunahan siya sa iyang paghigda, apan pagbuka sa iyang mata,

ang tanan niyang bahandi mawala.

²⁰ Maadlaw, sa kalisang siya harasharason; sa gabii sa alimpulos siya padparon.

²¹ Alsahton siya sa hangin gikan sa sidlakan, mahanaw, napadpad sa iyang nahimutangan.

²² Sa walay kukaluoy, hampakon siya sa katawhan, bisag pa kon ang ilang kamot iyang likayan.

²³ Ila siyang gipakpakan ug gibiyabiyan, bisag hain siya, ila siyang gisisitan.

Gidayeg sa mga minero ang kaalam sa Diyos

28

• ¹ May dapit diin ang plata minahon; ug dapit pod diin ang bulawan tunawon.

² Gikuha sa yuta ang puthaw; ug ang mga mineral gitunaw.

³ Ang pagbuntog sa kangitngit, sa tawo gisulayan. susihon niya ang yutang kinauyokan.

Ug didto sa halayong kangitngitan ang bato sa kasubo iyang nakit-an.

⁴ Ang nagmina nga wala mag-ilhanay, sa layong dapit sila mga sinalikway didto sila naghago, didto nagkumbitanay nagtabyugtabyog, walay kalipay.

⁵ Ang yuta nga gigikanan sa pagkaon, giutingkay ang ilalom, daw sunogon.

⁶ Ang sapiro nga sa mga bato naggikan, ug sa abog, ang balugbog nga bulawan;

⁷ Sa langgam-manunukob, dili sila matultolan; bisan sa mata sa agila dili sila makit-an.

⁸ Walay mapagarbohong hayop nga nakatunob ini; walay nag-ukoy nga liyon nga sa ibabaw miagi.

⁹ Giatraka sa tawo ang lag-it nga kabatohan; giukay-ukay niya ang kailadman sa kabukiran.

¹⁰ Nagkubkob siya ilalom sa yuta og langob-agianan; ang tanan ining bahandi nasuhid sa katawhan.

¹¹ Nangita siya sa tubig, sa iyang tinubdan; ug gidala sa kahayag ang butang tinagoan.

¹² Apan ang kaalam asa man makaplagan?

Ang panabot, asa man ang iyang pinuy-anan?

¹³ Ang dalan sa kaalam sa tawo wala pa masayri; sa kayutaan sa mga buhi wala ni makit-i.

• **28.1** Kining balak sukup ug palain human sa binayloay ni Job ug ang iyang mga higala.

Ang mga minero nasayod unsaon pagpangita sa natago nga mga bahandi sa kailad-

man sa kabukiran: bulawan, plata, mga batong mahalon. Apan kinsay mangita sa kaalam sa Diyos? Susama ini ang mabasa sa Bar 3:15-30.

- ¹⁴ “Wala ni nako,” nag-ingon ang kailadman
 ug ang dagat nag-ingon: “Dili ko siya kauban.”
- ¹⁵ Dili ni mapalit bisan sa labing maayo nga bulawan
 ni sa gibug-aton sa pilak ang iyang bili matugbangan.
- ¹⁶ Ang bulawang Ofir dili makapalit ini;
 bisan gani ang mahalong sapiro o onise.
- ¹⁷ Dili ni itandi sa kristal o bulawan
 kay ang iyang bili dili gayod hitupngan
 sa bisag unsang mga sudlanan nga bulawan.
- ¹⁸ Ang koral ug haspe ato lang ipagawas
 Mas bilihon ang kaalam kay sa kinadak-ang perlas.
- ¹⁹ Ang topasyo sa Kus sa kaalam dili makatumbas.
 Sa bisag unsa nga lunsayng bulawan,
 ang iyang kabilihon dili hitupngan.
- ²⁰ Asa diay ang kaalam maggikan?
 Asa pod ang panabot makit-an?
- ²¹ Ang mga mata sa tanang buhi niini gihikawan;
 Sa mga langgam sa kalangitan kini gitaoan.
- ²² Makaingon ang kamatayon ug kalaglagan:
 “Kanang tanan amo nang nadunggan.”
- ²³ Asa pangitaa ang kaalam, ang Diyos ra ang may kasayoran.
 mosuhot ang iyang mata sa dapit nga niini nahimutangan.
- ²⁴ Pagtan-aw niya sa mga utlanan sa kalibotan;
 pagkakita niya sa tanan ubos sa kalangitan;
- ²⁵ paghatag niya sa hangin og kusog
 pagbutang niya sa tubig og sukod;
- ²⁶ pagtakda niyag kinutuban sa ulan;
 ug sa dalugdog ug kilat, agianan...
- ²⁷ Ang kaalam iya dayong nakit-an.
 Gitimbangtimbang niya kini,
 unya, gihatagag dakong bili.
- Natugkad niya ang sikreto ini nga, ²⁸ sa tawo gisulti:
 Ang kataha sa Diyos dakong kaalam;
 Ang panabot paglikay sa doatan.

Gipahalipayan ko sa nakadungog nako

- 29** ¹ Mipadayon si Job sa iyang balak sa pag-ingon:
² Kon makabalik ko sa nanglabayng mga bulan;
³ nga ako, sa iyang kahayag nadan-agan,

• **29.1** Sa mga ulohan 29 ngadto sa 31 midepensa si Job sa kaugalingon ug iyang gidala ang papelsa tarong ngatawo ngagikasinahan ug gibutangbutangan. Samtang gidibwenas pa ang tawo, gitamod siya ug gitahod, apan panahon nga abton siyagdimalas, lahina ang pagtan-aw niya sa kadaghanan. Kay naay natagong batasan sa tawo nga mag-ahat niya pagpangitagkatarongan panahon sa kalisdanan, sa samang higayon maaghat sab siya pagsaway sa sayop sa uban nga gidimalas.

Ang tanghaga ini – ang depensa ni Job mao na hinuon ang nagbutyag sa mga mansa sa kalig-

dong. *Gisul-ob ko nga daw sapot ang kama-tinud-anon...* Nalipay si Job sa paghimong maayo. Tawo siya nga “tarong” ug nakamatngon ini ug gipasalamatan niya ang Diyos nga naghimo niyang maayo.

Wala ni kalainan sa *hustisya* sa mga Pariseo. Matinahoron siya sa Diyos nga layo, ug naningkamot nga mahimong ligdong, buotan ug tarong atubangan sa mga tawo ug iya ning gi-panghambog. Apan sa kataposan kining tanan bale wala atubangan sa Diyos, kay sa hilom nahimo siyang karibal sa Diyos.

- latas sa kangitngitan nga akong gilaktan.
- ⁴ Kon makabalik ko sa akong kabatan-on,
kanus-a, ang panalangin ako pang naangkon:
ako ug ang tibuok kong panimalay...
kay ang Diyos, kami nagkahigalaay...
- ⁵ kanus-a, ang Makagagahom kanako nag-uban;
ug sa akong mga anak ako gialirongan...
- ⁶ Kanus-a gihugasan ang akong tiil sa gatas;
ug ang lana sa olibo sa mga bato pa nag-agas.
- ⁷ Inig-adto ko sa ganghaan sa syudad;
ug sa plasa ako magtuyhad; tuyhad;
- ⁸ mopadaplin ang mga lalaking batan-on;
ug ang mga hamtong manindog gilayon.
- ⁹ Dili mangahas pagsulti ang kadaghanan;
Ang ilang mga baba sa kamot gitapin-an.
- ¹⁰ Ang mga prinsipe mangahilom dihadiha;
sa alingagngag mitapot ang ilang dila.
- ²¹ Naghulat sila ug naminaw nako,
nagpaabot sa akong pahimangno.
- ²² Wala silay timik, kon ako na ang misulti;
nadungagan ang kadasig bisan pa ini.
- ²³ Nagpaabot sila nako ingon sa ulan;
ila ning giinom daw gikan sa tuboran.
- ²⁴ Ako silang gipahiyoman,
daw dili ni nila matoohan.
Ako silang gipasiplatan,
walay nakawang ining tanan,
kay ila kong gipasalamatan.
- ²⁵ Gipalabi ko ang ilang gusto, isip pangulo,
uban sa tropa, sa dapit sa hari ako mipwesto.
Bisag diin ko sila dad-a,
ang tanan, tua gyod sila.
- ¹¹ Ang nakadungog nagtawag nakong bulahan;
ug ang nakakita nako ila kong gisundan.
- ¹² Ang kabos ug ilo akong gitabangan;
Gihatagan ko sila sa ilang kaluwasan.
- ¹³ Sa makalulu-oy ako gipanalanginan,
Ang byuda, sa kalipay akong gihatagan.
- ¹⁴ Gisul-ob ko nga daw sapot ang kamatinud-anon;
Akong kupo ug turban, ang kamakataronganon.
- ¹⁵ Sa mga buta, ako ang ilang mata;
sa bakol, ako ilang tiil.
- ¹⁶ Amahan ko sa nanginahanglan,
sa dumuduong, ila kong manlalaban.
- ¹⁷ Gibalian ko sa apapangig ang nagdaugdaog;
ang tinukob sa ilang gipon akong giilog.
- ¹⁸ Sa akong hunahuna ako nakaingon:
“Mamatay ko sa balay kong kaugalingon.

Sama sa lugas sa balas ang kadaghan
 sa akong adlaw dinhi sa kalibotan.
¹⁹ Moabot ang akong gamot sa katubigan
 sa tibuok gabii sa yamog gihamogon,
 ang tanan kong kasangahan.
²⁰ Magpabiling lunhaw ang akong kahumayan;
 kanunayng lig-on ang pana nga akong gikuptan.”

30 ¹ Nahimo kong kataw-anan manghod
 kaayo nakong katawhan

kansang ginikanan dili gani angayan,
 nga makigtipon sa mga iro kong nag-
 ambahan.

² Sa ilang bukton dili ko matabangan
 kay sa ilang kusog kini sila nawad-an.
 nadaot sa gutom ug sa uban pang kaku-
 langan.

³ Nanuroy sila sa nag-ugang kalibotan;

⁴ nanguhag parat nga tanom gikan sa
 kalibonan;

ang ilang pagkaon gamot sa daw silhig
 nga katanoman.

⁵ Gipapahawa sila sa ilang katilingban
 unya, giisip na lang nga kawatan.

⁶ Napugos sila pagpangitag kapuy-an

sa langob, sa pangpang ug sa kalugotan.

⁷ Nagdagandagan sila sa kasagbotan;
 ug nanuksok sa kalibonan.

⁸ Apan gipapahawa sila sa kayutaan

Kay sila mga talamayon man;
 walay buot nga katawhan.

⁹ Apan karon sa ilang anak ako gipaka-
 ulawan;

Nahimo kong pagya nilang tanan.

¹⁰ Sa walay ukon-ukon sa nawong ila
 akong gilud-an;

Nagpahilayo sila nako, ila kong giayran.

¹¹ Sa ilang panan-aw ako sa Diyos gipa-
 kaulawan;

Wala silay pugongpugong sa akong atu-
 bangan.

¹² Mitungha sa akong tuo ang mga samo-
 kan,

nagbutang og lit-ag, naghimog mga agi-
 anan,

ang pag-asdang unya nila nga ilang gian-
 daman.

¹³ Batok nako misulong sila

ug walay makapugong nila;

¹⁴ Unya, midasdasa sila, nangguho sa mga
 kal-ang,

nangabot nga daw balod taliwala sa kagu-
 liyang.

¹⁵ Nagpasulabi kanako ang akong gika-
 lisangan,

gipadpad sa hangin ang paglaom kong
 tuman;

sama sa panganod nahanaw ang akong
 kahilwasan.

• ¹⁶ Karon, ang akong kinabuhi naghi-
 nayhinayg katun-as;
 tungod sa mga adlaw sa kasakit ug pag-
 antos nga taas.

¹⁷ Dili ko makapahulay tungod sa akong
 kasakitan;

Nagkutkot sa akong lawas lagbas pa sa
 kabukogon.

¹⁸ Sa iyang gahom ang akong sapot sa
 Diyos gigunitan,

unya, sa akong kwelyo sa kupo iya kong
 gilikosan.

¹⁹ Giitsa ko ngadto sa lapok;
 ug sa abog didto na ako gitapok.

²⁰ O Diyos ako kanimo nagtawag,
 apan wala ka nako motubag;

nagbarog ko ug kanimo nagpaantaw;
 apan igo lang ko nimong gitan-aw.

²¹ Sa dakong kabangis imo kong gibato-
 kan;

Gidaugdaog sa imong kamot nga kusgan.

²² Gituboy ko nimo ug sa hangin gipasa-
 kay;

hangtod nga ang unos kanako miukay-
 ukay

ug sama pod sa ulan ako mibuhagay.

²³ Nga imo kong pakamatyon, kini akong
 nasayran;

kay sa kinabuhi mao man ni ang danga-
 tan.

²⁴ Sa akong kamot batok sa kabos, wala
 ko mobakyaw,

pagsinggit niyag pakitabang sa iyang ka-
 kuyaw...

²⁵ Wala ba ko maghilak alang sa nagsa-
 mok;

Wala ba ako masakit alang sa alaot?

²⁶ Nagpaabot ko sa kabulahanan,

Ecl
 12:7

• **30.16** Ang nagtudlo sa dako natong panginahanglan nga moabot na ang Anak sa Diyos. Samtang ang Diyos dili mopadayag sa kaugalingon, dili kalikayan nga ang tawo magduhaduha ug lagmit mosukol niya. Sa laing

bahin, samtang bation pa sa tawo nga siya ra mismo ang makahimo sa kaugalingon nga hingpit ug tarong, dili niya masinati ang iyang pagka-anak sa Diyos, ni mabati diha niya ang panalangingin sa Diyos.

Apan midangat nako ang kadaotan;
dihang nga sa kahayag ako naghulat,
ang kangitngit kanako miabot.

²⁷ Ang akong kasingkasing hubo sa
kalinaw,

Kay kanako midangat man ang adlaw
nga ako sa kaalaot gikutaw.

²⁸ Kay wala na mosubang ang adlaw;
ako sa kadulom na lang naglakawlakaw.
Mobarog ko taliwala sa katawhan,

kay ipadayag ko ang akong kasakitan.

²⁹ Ang milo mahimo kong kaigsoonan
sa mga ngiwngiw ako nag-uban-uban.

³⁰ Nangitom ug nangauphak ang akong
panit;
nasunog ang akong lawas sa hilanat nga
pait.

³¹ Nagmasulob-on ang huni sa akong
alpa;
danguyngoy ang tunog sa akong plawta.

Makakaon ba ko sa kalan-on nga ako rang usa?

31

- ¹ Naghimo kog kasabotan sa akong mga mata,
sa dili pagsud-ong bisan sa usa ka dalaga.
- ² Unsay gipadala sa Diyos gikan sa kahitas-an,
Unsay ang kabilin gikan sa Labing Gamhanan?
- ³ Dili ba, ang pagkalaglag man sa daotan,
ug ang kasakit sa ngil-ad og binuhatan?
- ⁴ Wala ba siya makakita sa akong giagian,
wala ba niya ipha ang lakang ko nga tanan?
- ⁵ Nagsubay ba sa bakak ang dalan kong gilaktan?
Nagdali ba ang akong tiil aron malimbongan?
- ⁶ Hinaot nga timbangan ko sa Diyos sa kaangayan;
Aron iyang masayran, nga nakabaton kog katarongan.
- ⁷ Kon ang akong lakang sa agianan nawagtang,
ug ang kasingkasing sa gitinguha nasimang;
kon ugaling namansa ang akong kamot
- ⁸ Nga lain ang mokaon sa natanom ko, ako manghinaot,
ug laglagon sa Makagagahom ang tanan kong abot.
- ⁹ Kon ugaling sa lain pa gyod nga babaye
ang akong kasingkasing nadani,
kon naghupohupo ko sa silingan, bisag kinsa siya,
- ¹⁰ nan, tabanon unta sa lain ang akong asawa;
ug ang uban pang lalaki makigdulog niya.
- ¹¹ (Krimen na nga kinahanglang silotan.
ug igo kaayo aron ako maulawan.)
- ¹² Kalayo kining nagsunog ngadto sa kalaglagan;
nag-ut-ot sa akong kabtangan hangtod sa kataposan.
- ¹³ Kon ang sulugoon gihikawan ko sa hustisya;
kon batok nako may mga mulo siyang dala;
- ¹⁴ unsay akong buhaton kon sa Diyos paatubongan?

• **31.1** Naglantaw si Job sa kaugalingong gawi sumala sa balaod sa Diyos sa Daang Testamento: balaod sa kaayo ug kabuotan nga nag-sentrosapagpakabanaalangsa isigkatawo. Dinha sasosyedadngayano ra ogkahimtang sa pagpuyo, kadtong maswertihan nga walay nagkulang sa kinabuhi dunay obligasyon pagpaambit sa mas ala-ot pa nga kaigsoonan. Ang labing grabi nga sala mao ang kakulang sa katilingbanong pakig-uban.

Ang sala nga migula dihang nagsusi si Job sa kaugalingon, mao ang mga diosdios (b. 26-28): Ang tintasyon sa pagsimba sa bulan ug sa adlaw isip mga dios. Hinuon gamay ra ni kon itandi sa laing matang sa pagsukol sa Diyos: Sa pagpahimulos sa tawo pagpuyo sa tumang kaluho, hikalimtan ang trahedyo sa kalibotan diin siya gitawag aron pagpalambo sa pag-ingsoonay.

Kon ako iyang tawgon aron paasoyon?
 Unsay kaniya akong ikasugilon?

¹⁵ Dili sila ubos nako,
 sila sab giuamol sa sabakan
 sa Diyos nga nagbuhat nato
 dinha sa atong mga inahan.

¹⁶ Ang mga kabos, duna ba koy gihikaw nila?
 Gipasagdan ko ba nga magluya ang mga byuda?

¹⁷ Nagkaon ba ko nga ako lang usa,
 Wala ba nako ang mga ilo paambita?

¹⁸ Sukad sa akong kabatan-on
 nag-alima na ko kanila.

Gikan sa sabakan sa akong inahan,
 giagak ko ang mga byuda.

¹⁹ May nakita ba ko nga nagkurog ug gitugnaw,
 nga unya, namatay nga pinasagdan ug nahanaw?

May tawo bang nagkurog, alaot, ug hubo,

²⁰ nga sa kinasingkasing wala manalangin nako
 tungod sa kainit sa kupo nga delana
 nga akong gihatag niya?

²¹ Kon akong nabakyaw ang kamot batok sa ilo,
 nga misalig sa gahom ug implowensya ko;

²² Nan ang akong mga abaga unta tangtangan,
 ug ang akong bukton balion.

²³ Kay ako intawong gikalisanan,
 ang gikan sa Diyos nga katalagman,
 ug wala koy buhaton,
 pagbatok sa iyang kahalangdon.

²⁴ Kon misalig pag-ayo ko sa bulawan,
 o nangita ba inig kasigurohan;

²⁵ kon ugaling ako nagpasigarbo kay ako dato,
 o tungod sa kapalaran ang kalamposan naako;

²⁶ Kon ang kasidlak sa adlaw akong gitutokan;
 o gitan-aw ang tahom nga kahayag sa bulan;

²⁷ unya, sa ilang kaanyag nadani ko nila;
 ug sa akong isigkapalad gihugpong ko sila,
 timailhan ni sa kalunsay sa akong pagsimba;

²⁸ dagko kining kasal-anan nga hukman
 kay ang pagtoo sa Diyos akong gitalikdan.

²⁹ Nalipay ba ko sa daotang kapalaran,
 nga sa akong mga kaaway naangkonan?

³⁰ Wala ko pasagdi nga ako makasala
 sa pagtunglo niya sa akong baba.

³¹ Nakaingon ang kaubanan ko sa panimalay:
 Ang wala makakaon sa unod ni Job, kinsa diay?

³² Walay dumuduong nga nagpalabay
 sa kagabhion dinha sa kadalanan;
 alang sa nagpanaw kanunayng gibuksan
 ang mga pultahan sa akong gipuy-an.

³⁸ Kon ang kaumahan nagsinggit batok nako,
ug ang iyang mga tudling kusog nga nag-bakho;

³⁹ Kay sa iyang abot ako siyang gikawatan;
human ko patya ang tag-iya sa walay katarangan;

⁴⁰ pasagdi nga ang manubo inay sebada, kasagbotan.

³³ Tungod sa akong tawhanong kahuyang, ako bang gitago ang akong kasal-anan?
Ug ang akong kasaypanan sa kasingkasing gitipigan?

³⁴ Nagpakahilom na lang ko sa akong kaugalingon,

kay nahadlok ko nga sa katawhan ako yubiton.

³⁵ Hinaot nga may naminaw sa akong hangyo!

Ang Makagagahom patubagon nato!
Ang namasangil pasulata sa sumbong batok nako!

³⁶ Ako gyod kining isablay sa may abaga ko,
o akong gamiton para bugkos sa akong ulo.

³⁷ sa matag-usa ko ka lakang asoyan ko siya;

ug sama sa prinsipe mosugat ko niya.
Dinhi matapos ang pakigpulong ni Job.

IKADUHANG BAHIN: NAGPATALIWALA SI ELIHU

32 • ¹ Pagkakita nila nga wala gyod matarog ang pagtoo ni Job nga dili siya sad-an, wala na mosulti ang tulo ka tawo.
² Apan si Elihu, anak ni Barachel, ang Buzita, sa banay ni Ram, nasuko ni Job. Kay nangatarangan man ni atubangan sa Diyos.
³ Nasuko sab siya sa tulo ka higala. Kay na-pakyas sila sa pakiglangtogi. Wala nila kondenaha sa Job.
⁴ Apan naghulathulat lang siya sa iyang higayon.
⁵ Paghunong nila sa lantogi, misilaob ang iyang kasuko.
⁶ Busa namulong si Elihu, anak ni Barachel, ang Buzita:

Batan-on pa ko ug tigulang na mo;
busa, nataha ug nahadlok ko ninyo.

Wala ko mangahas pagsugilon sa akong nahibalo-an gilayon.

⁷ Naghunahuna ko: “Mosulti ang may pangidaron,
ang mga magulang motudlo sa ilang nahibaloan.”

⁸ Apan espiritu ni sa katawhan, ang gininhawa sa Labing Gamhanan mopasabot niya sa tanan.

⁹ Dili lang sa hamtong ang kaalam gipangiyahan,
ni ang tigulang ray makasabot sa katarangan.

¹⁰ Busa, mosulti ko, ug paminaw gyod mo;
pasagding mopakita ko sa akong kahibalo.

¹¹ Naghulat ko, ang inyong gipanulti akong nadunggan;
nangingkamot mo pag-ayo pagpangatarangan.

¹² Sa tibuok kong pagtagad kamo akong gihatagan.

Apan wala mo makapakita nga si Job may kasaypanan,
walay usa nga nanghimakak sa iyang pangatarangan.

¹³ Ayaw pag-ingon: “Ang kaalam nakita nimo;

Ang Diyos, ang kanamo nagtudlo dili tawo.”

¹⁴ Ang inyong pakiglangtogi dili ko ipadayon;
ni sa inyong pangatarangan si Job akong tubagon.

¹⁵ Nangahilom sila tungod sa kaluya;
ug wala na silay ikatubag niya.

¹⁶ Unsa pa diay ang gihulat ko,
karon nga nangahilom na sila sa tago,
ug nagbarog na lang nga walay kibo?

¹⁷ Ipakita ko usab, ang akong kahibalo.

¹⁸ Kay sa mga pulong puno ko
ug nag-aghat kanako ang espiritu.

¹⁹ Ang bino nga nasulod sa botelya nahi-sama nako,
sudlanan sa bino nga nabusdik sa kapuno.

• **32.1** Ang pag-apil ni Elihu maoy misugod sa ikaduhang bahin sa basahon nga mas mubo kay sa una. Nasulti na ang tanan ug ang mga pakigpulong ni Elihu dili makapausab sa kataposan, apan duna siyay kaugalingong panglantaw ug iyang gipangusgan ang pagtulun-an sa kalihokan sa Diyos; ang daghang kahimtang nga morag dili tarong alang nato, mahimo diayng tarong kon paladman pa ni pagtugkad:

– Nangutana kag unsay sala nga imong nabuhat, apan sigurong gipasidan-an ka sa Diyos sa

linibo ka paagi, ugaling wala nimo paminawa: 33:13-18.

– Nawad-an kag paglaom dihang nag-antos ka sa balatian, apan tingalig ang Diyos buot mohatag nimog pagtulun-an: wala ka mosangpit niya samtang maayo ka pa: 35:8-13.

Nakamatikod si Elihu nga naay hiwi sa katarong ni Job, apan wala niya ni maklaro. Iyang gisusi unsay sikretong mga sala nga lagmit nabuhat ni Job. Ang tinuod mao nga kulang si Job sa pangginoo nga *hustisya* nga mao ang mapa-ubsanong paghigugma sa Diyos.

²⁰ Mosulti ko aron ang akong paminaw hupayon, buksan ko ang baba ug ako silang tuba-gon.

²¹ Walay usa nga palabihon ug dapigan dili ko si bisag kinsa ulog-ulogan.

²² Kon sa ulog-ulog ako pa maantigo, Sa nagbuhat sa hangin gilabay na ko.

Nadungog mo ba ang pahimangno sa Diyos?

33 • ¹ Karon, O Job, paminawa ang akong istorya;

Ang tanan gyod nakong isulti pamatia.

² Anaa sa tumoy sa dila ang akong ipa-mulong;

³ gikan silang tanan sa kasingkasing nga tarong,

puno sa kahibalo, kaminatud-anon ug kaligdong.

⁴ Ang espiritu sa Diyos nagbuhat nako;

Sa gininhawa sa Labawng Makagagahom ako nahimo.

⁵ Kon makahimo ka, imo kong tubagon;

ilatid ang imong pangatarongan dayon, Barogan mo kini gilayon.

⁶ Sama nimo, sa Diyos ako gikuha,

gikan pod sa sama ra nga yuta.

⁷ Busa, dili ko angay nga imong kahad-lokan;

sa akong karga dili ka mabug-atan.

⁸ Apan nakadungog ko sa imong gipa-nulti;

walay pulong nga wala ko madunggi.

⁹ Miingon ka: “hinlo ko, walay kasal-anan; nga limpyo ug walay kasaypanan.

¹⁰ Ang sayop unta kanako sa Diyos makit-an;

ug ako nga kaaway niya iyang isipon.

¹¹ Ang akong tiil iya unang kadenahan;

ug bantayan ang tanan kong agianan.”

¹² Nasayop ka ini, ako kang sultihan;

Ang Diyos mas dako pa kay sa katawhan.

¹³ Nganong magbagulbol pa man ka, nga wala ka niya tubaga

¹⁴ Gipahimangnoan siya sa Diyos sa unang higayon;

apan dili na niya usbon.

¹⁵ Sa damgo, sa panan-awon sa kagab-hion,

sa nahinanok na ang katawhan,

samtang nangatulog ang tanan,

¹⁶ anang panahona, iyang buksan ang mga dalunggan sa katawhan.

Gipahimangnoan niya sila sa paghadlok nila.

¹⁷ Aron mapahilayon niya sa sayop ang tawo; ug kapunggan sa pagpasigarbo.

¹⁸ Ang iyang kalag sa bung-aw giluwasa sa Diyos; ang kinabuhi nga dili sa pinuti matapos.

¹⁹ Ang tawo aron mahingpit iya sab nga silotan, sa mga kangutngot sa iyang higdaanan; ug sa kanunayng pagsakit sa iyang kala-wasan.

²⁰ Tungod ini sa pagkaon dili na siya ganahan, bisan ang labing lamian nga pagkaon iyang giayran.

²¹ Mikuyos ang iyang kaunoran;

nagbansiwag ang kabukogan, nga kaniado dili makit-an.

²² Nagkaduol sa bung-aw ang iyang kalag ug ang iyang kinabuhi hapit na malaglag.

²³ Kon ugaling may anghel sa iyang kiliran nga sa Diyos mohangyo ug sa tawo mo-tabang,

sa husto ug angay iya ning tudloan, ug sa makausa iyang hatagan sa kaangan.

²⁴ Maluoy ang Diyos ug moingon kaniya:

“Gikan sa bung-aw luwason ko siya, hikaplagan ko ang akong itudlo niya.”

²⁵ Unya, ingog bata, ang iyang kaunoran bag-ohon;

mahisama sa mga adlaw sa iyang kabatan-on.

²⁶ Mag-ampo siya, tungod ini sa Diyos siya kahimut-an.

Ug maglipay siya kay ang nawong sa Diyos iyang makit-an.

²⁷ Moingon siya sa pagsaksi sa katawhan: “Nakasala ko kay gituis ko ang kataro-ngan;

apan wala ko niya siloti sa kanako unta angayan.

²⁸ Giluwas niya sa bung-aw ang akong kalag,

ug gihatagag kinabuhi pagpahimulos sa kahayag.”

²⁹ Kining tanan gihimo sa Diyos alang sa tawo

sa makausa, makaduha, bisan pa gani sa makatulo;

• **33.1** Namulong si Elihu ngadto kang Job: nagtoo ka nga wala kay sala, apan sigurong wala nimo tagda ang mga pasidaan sa Diyos kanimo. Bisan tuod nga dili makab-ot ang Diyos sa tawo, apan magpahibalo siya pinaagi sa mga damgo, sa mga padasig, sa kasinatian. Ang Diyos mopahimangno usab pinaagi sa tambag sa ubang mga tawo nga iyang gipadala; gitawod silag “mga anghel”, “mga tigpataliwala”. Nasayod ta nga ang

pulong *anghel* nagpasabot og mensahero. Ang maong tawo nga nagbagulbol mahitungod sa Diyos, napakyas sa pagtan-aw, sa pagpaminaw ug sa pagdawat sa mga mensahe sa Diyos pinaagi sa mga badlong ug mga tambag nga inigsoong gipaambit sa uban.

Gipakita ni Elihu sa unsang paagi nga ang mga pagsulay leksyon sa tanan alang sa pagpaubos (36:1-21).

³⁰ aron motalikod sa bung-aw nga iyang nahimutangan,
ug sa dakong kahayag sa kinabuhi siya madan-agan.

³¹ Job, matngoni ni, imo kong paminawon;

Hilom una! kay buot ko pa nga mopadayan.

³² Apan kon duna kay isulti, ibungat dayon;

ipadayag ang naa sa imong alimpatakan, buot kong makit-an nga maluwas ka sa kasaypanan;

³³ Kon wala, paminaw: ayaw lang pagsagbat.

Ang pagtulon-an sa kaalam ako karong ibatbat.

34 ¹ Nagpadayon si Elihu nga nag-ingon:
² Pamatia ang isulti ko kaninyo nga

maalamon;
kamo nga may kahibalo, inyo kong paminawon.

³ Sa daluggan ang mga pulong sulayan; sama nga ang pagkaon sa dila tilawan.

⁴ Paninguhaon nato nga ang husto atong masabtan;

ug unsay maayo alang nato atong matunan.

⁵ Nag-ingon si Job, "Dili ko sad-an; gihikaw sa Diyos kanako ang kaangayan;

⁶ ibaleg wala ko ba ang katungod nga akoa?

Ang paglaom nga mahisama niini wala na, bisan tuod walay nasayod, ako ning salaa."

⁷ Kang kinsa ba kaha nga si Job nahisama?...
Nga sa tanang butang nagyubit, nagkatawa.

Ang tampalas sama sa tubig, giinom ni niya.

⁸ Makig-uban siya sa mga tawong daotan; ug nagsubay sa makasasalang agianan.

⁹ Kay matud pa niya: "Walay makuhang kaayohan,

Kon ang tawo, iya rang paningkamotan, Nga ang Diyos iya gyong kapahimot-an."

¹⁰ Busa pamatia ko, kamo nga sa pagsabot maantigo,

Ang pagbuhat sa daotan sa Diyos unta mahilayo;

Nga ang Makagagahom supak sa kaangayan, dili mahitabo.

¹¹ Sa pagkatinuod, ang tawo iyang balaosan,

sumala sa matag usa niya ka binuhatan; maangkon niya ang angay sa iyang linihokan.

¹² Ang Diyos dili mobuhat sa daotan; ang kaangayan dili tuison sa Labawng Gamhanan!

¹³ Kinsay nagtugyan niya sa tanang kayutaan?

Ug kinsay nagbutang niya ibabaw sa kali-botan?

¹⁴ Kon ang espiritu nga gikan ra pod niya pabalikon;

ug ang gininhawa niya iuli sa kaugalingon,
¹⁵ Magdungan unta og katun-as ang binuhat nga tanan,

ug mobalik ang tawo sa abog nga iyang gigikanan.

¹⁶ Nakadungog ba kaha si Job ini? Nasabtan kaha ang akong gipanulti?

¹⁷ Makamando ba diay, ang sa hustisya kaaway?

O pakasad-on ug kondenahon mo ba ang may gahom ug ang makig-angay-angay...

¹⁸ Nga mosulti sa mga hari: "Wala moy ulaw!"

ug sa mga halangdon: "Kamo mga hugaw!"

¹⁹ nga ang mga prinsiphe wala nila pihigi... ug ang mga dato wala dapigi...

²⁰ ug mamatay sila bisan sa tungang gabii.

Gitay-og ang katawhan, mawala sila ug mawani.

Gipapahawa ang malupigon ug gipukan.
²¹ Gibantayan ang binuhatan sa katawhan.

Gitan-aw ang mga lakang nilang tanan.
²² Alang niya walay landong ug kangitngitan,

nga motago ug motabon sa daotang binuhatan.

²³ Ang tawo wala tagali og panahon, pag-atubang sa Diyos aron hukman.

²⁴ Sa walay pagsusi, ang gamhanan iyang dugmokon;

ug sa laing tawo sila iyang pulihan.
²⁵ Nasayod siya sa daotang binuhatan;

Inigkagabii moanha siya aron sila iyang laglagon.

²⁶ Gisilotan sila tungod sa kadaotan, sa hukmanan diin masaksihan sila sa katawhan.

²⁷ Nagpahilayo sila ug ang pamaagi wala tagda,

²⁸ Ang kabos gidaugdaog taman sa ginahawa,

Busa, ang mga agulo sa kasakitan miabot niya.

²⁹ Kon magpakahilom lang siya, kinsay mopalihok niya?

kon ang nawong tagoan ug tabonan; kang kinsa diay siya makit-an?

Apan ang tawo ug ang nasod iya silang gibantayan.

³⁰ Ug ang naglingla sa katawhan iyang gibabagan.

³¹ Kon ang tawong daotan sa Diyos moingon:

Gilingla ko apan dili mo ako pakasad-on.
³² Tudloi ko sa dili nako makit-an.
 Kon daw ugaling nakahimo kog kasaypanan.

Kining tanan ako nang gilikayan.
³³ Unsay imong hunahuna kon mao ni;
 Silotan ba siya sa Diyos? Sigi, sulti.
 Kamo nga nagsalikway sa iyang pahimangno;

Kamong nagtoo nga may labawng kahibalo kay kanako;
 sultihni dayon sa nahibalo-an ninyo.

³⁴ Mga tawong maalamon ug may kabuot kanako moingon:

nga ang akong panghunahuna buot nilang paminawon.

³⁵ Walay kalibotan si Job sa iyang gipamulong;

kulang pa kaayo siya sa pamalandong.

³⁶ Pasagdi nga si Job sulayan sa tuman, kay sama ang iyang tinubagan sa daotan.

³⁷ Gidugang niya ang pagsukol sa iyang kasal-anan,

kay iyang gisalikway ang atong pangatarongan,

Ug ang Diyos iya lang gipakaulawan.

Kay wala sila motawag sa Diyos

[35] ¹ Mipadayon si Elihu nga nagkanayon:
² Gipakaingon mo nga ikaw may

katarongan;

ug sa atubangan sa Diyos dili ka sad-an.

³ Dihang nag-ingon ka: “Unsay inyong labot...

ang akong mga sala kaninyo ba naka-daot?”

⁴ Tubagon tikaw ug ang imong mga higala.

⁵ Hangad sa kahitas-an ug unya, tan-awa; tutoki ang kapanganoran sa ibabaw ug sud-onga.

⁶ Nakadaot ba sa Diyos ang imong kasal-anan?

Nasakitan ba siya sa daghan mong kalapasan?

⁷ Sa imong katarong nadawat ba niya ang bisag unsa?

Sa imong kamot unsay imong nahatag niya?

⁸ Husto ka: ang mga tawo ra ang naalaot; sa ila ra pod nga nahimo ang kadaot.

⁹ Nagpaninggit sila sa kabug-at sa pagdagdaog nila;

nangaliyupo nga sa gahom sa manlulupig hupayon sila.

¹⁰ Apan, may usa ba nga nakaingon:

“Hain ang Diyos, ang Makagagahom?

kansang huni madungog sa kagabhion...

¹¹ nga nagtudlo nato diha sa kahayopan...

nga naghatag natog panig-ingnan,

diha sa iya ra pod nga kalanggaman?”

o nga dili siya motubag kon tawong;

kay ang tawo sobra pod kamapahitas-on.
¹³ Kawang lang! Dili ka na sa Diyos paminawon,

Sa Labawng Makagagahom dili ka na panumbalingon.

¹⁴ Labi na gyod nga dili siya nimo maminaw;

Kon moingon ka nga wala siya magtanaw;

ug nga imo siyang gipahulat, kay andamon mo ang imong ibatbat.

¹⁵ Moingon pod ka nga bisan siya may nasuk-an;

Ang pagsilot kunohay dili niya mahibaloan; kay wala niya mamatngoni ang kasaypanan.

¹⁶ Diha nga ang baba ni Job iyang gibuksan

misulti siya og walay hinungdan, wala siyay kalibotan ining tanan.

Sulayan sa Diyos ang tawo aron pagtul-id niya

[36] ¹ Mipadayon si Elihu:
² Tudloan tamo busa, pailob

lang og dyotay

kay daghan kog isulti sa ngalan sa Diyos kintahay.

³ Ang akong kahibalo akong isabwag aron ang katarongan, sa Diyos akong ikahatag.

⁴ Salig mo, dili tamo bakakan,

kay tawo ko nga linamdagan,

Ako nga nia sa inyong atubangan.

⁵ Ang Diyos sa putli wala magsalikway; ug kaniya dili gyod siya motamay.

⁶ Ang makasasala, sa gahom iyang gikuhaan;

ang dinaugdaog, sa katungod iyang hatagan.

⁷ Wala niya kuha sa katungod ang mga tarong,

Ang mga hari sa ilang trono iyang gipatong;

ug gilig-on sila, gitabangan sa walay hunong.

⁸ Apan kon mahimo silang mapagarbohon;

ug ituboy nila ang kaugalingon;

Iya silang kadenahan, hiktan ug sakiton.

⁹ Unya, sultihan sa ilang binuhatan,

sa tanan nilang kasal-anan ug kapakayasan

¹⁰ gibuksan niya aron makadungog ang ilang dalunggan,

ug giaghat nga magbasol sa kalapasan.

¹¹ Kon maminaw sila ug siya ilang alagaran,

taposon nila ang ilang mga adlaw nga malipayon,

ug sa makatagbawng kalinaw ang ilang panahon.

¹² Apan kon siya dili nila paminawon;
Sa lubnganan ra unya, sila mopaignon!
Ang gamayng kahibalo magdala kanilag
kamatayan.

¹³ Ang gahig kasingkasing maghambig
kayugot;

wala sila mangaliyupo ug dili manghi-
maraot;

wala mangayog panabang sa pagkagi-
napos ug pagkadinaot.

¹⁴ Samtang batan-on ang tanan ilang
namatyan

ug nangalaglag sila uban sa mga tampa-
lasan.

¹⁵ Ang mga alaot luwason sa Diyos,
diha ra pod sa ilang mga pag-antos.

Ug sa Diyos gitambagan, ang walay kapa-
laran.

¹⁶ Sa maong paagi, giluwason ka sa kasa-
kitan,

ngadto sa gawasnon ug lapad nga pinuy-
anan;

sa lamesang puno sa pagkaon ikaw gian-
daman.

¹⁷ Unya, mohukom ka sa mga daotan;
Maimoha ang paghukom ug ang kata-
rangan.

¹⁸ Dili mo sa kapungot magpadala;
ayaw panaugdaog kang bisag kinsa;
ang suborno ug pangawat ayawg sun-
doga.

¹⁹ Ang bahandi ug ang imong gipaning-
kamotan,
dili makapyansa sa daghan mong kasa-
kitan.

²⁰ Ayaw pangandoya ang pag-abot sa
kagabhion,

Kanus-a ang mga tawo sa ilang balay
taralon.

²¹ Pagbantay nga dili ka matumpawak sa
kadaotan,

kay morag gipili nimo ang kasakitan.

Ang himno sa kahalangdon sa Diyos

• ²² Gibayaw ang Diyos sa iyang gahom,
tan-awa ra!

May magtutudlo ba god nga sama niya?

²³ Kinsa nga sa iyang pamaagi mahibalo;
o makasulti nga ang sayop iyang nahimo?

²⁴ Hinumdomi pagdayeg ang iyang binu-
hatan;

giawit ni sa daghan kaayong katawhan.

²⁵ Nakita ang tanan sa tibuok kalibotan;
ug gisud-ong sa mga tawo sa layong
kayutaan.

²⁶ Dili nato matukib ang iya sa Diyos nga
kabantogan;

dili maisip ang gidaghanon sa iyang
katuigan.

²⁷ Ang pagtulo sa tubig iyang gimbut-an;
nagalisngaw ang gabon nga nahimong
ulan

²⁸ unya, sa panganod ibubo ni pagbalik;
ug sa yuta mahimong mga taligsik.

³¹ Ang yuta nabuhi sa ingon nga paagi;
nga sa pagkaon mihatag sa daghang ani.

²⁹ Kinsay nasayod giunsa ang panganod
pagkatag;

ug giunsa niya pagpadahunog ang iyang
tingog,

gikan sa iyang dako nga gambalay nga
napulpog?

³⁰ Gihikyad ug gikatag niya ang iyang
mga gabon,

ug sa gilapdon sa dagat iya ning gitabon.

³² Sa duha niya ka kamot iyang gibayaw
ang kilat;

ug gisugo nga sa ig-anan dili mosipyat.

³³ Ang iyang dalugdog nagpasidaan,
sa magbalantay sa karnero,

ug nakasabot ang tanang kahayopan
nga may moabot nga bagyo.

37 ¹ Kini ang hinungdan pagkuba sa
akong dughan;

nga milukso gikan sa nahimutangan.

² Paminawa ang dinahunog sa iyang
tingog;

ug sa baba migawas ang kalanog.

³ Ang kilat iyang gilabog ubos sa kala-
ngitan

ug naabot ni sa kinatumyan sa kalibotan.

⁴ Misunod ang tingog sa Diyos nga nag-
dahunog;

Ang harianong tunog sa iyang dalugdog.
ang iyang liti dili niya mapugngan;

hangtod ang lanog sa iyang tingog ma-
dunggan.

⁵ Midahunog ang tingog sa Diyos sa iyang
pagsulti

ug sa daghang kahibulongan nakahimo
ni,

ug naghimo pod siya og dagkong binu-
hatan,

apan kining tanan dili lang nato masab-
tan.

⁶ "Pangahulog mo:" Ang niyebe iyang
giingnan.

Gikan sa taligsik gipabunok niya ang
ulan.

⁷ Busa, iyang gilibotan ining butanga ang
katawhan;

aron ilang mailhan ang daghan niyang
binuhatan.

⁸ Namalik ang mananap ihalas sa luklu-
kanaan;

ug hilom silang nagpabilin sa tagoanan.

⁹ Ang unos migawas sa iyang pinuy-anan;

• **36.22** Kining ikaduhang balak mahi-
tungod sa kahalangdon sa Diyos mitapos sa
mga pakigpulong ni Elihu, sama nga ang balak

mahitungod sa mga minero mitapos sa pakig-
pulong sa tulo ka higala ni Job.

may naghaguros nga kabugnaw sa kaha-
nginan.

¹⁰ Ang yelo gihatag sa gininhawa sa Di-
yos;

ang lapad nga tubig sa katugnaw mibagtik
halos.

¹¹ Ang mga panganod sa liti gitugob niya,
ug gikatag ang kilat pinaagi nila.

¹² Gipalibutlibot sila ibabaw sa kalibotan;
Kanunayng gasunodsunod sa iyang gim-
but-an;

¹³ o nagsilot sa katawhan o nagbisibis sa
kayutaan;

o nagpakita lang sa iyang gugma alang sa
tanang.

¹⁴ Paminaw, O Job! Hunong aron imong
palandongan

ang iya sa Diyos nga daghang katinga-
lahan.

¹⁵ Nasayod ka ba giunsa ang panganod
pagdumala?

Nahibalo ba ka giunsa ang kilat pakilaba?

¹⁶ Nasayod ka ba nganong nangombitay
ang kapanganoran,

ug sa hingpit niyang kahibalo nangahimo
kining tanan?

¹⁷ Nagkadusingot ang imong kalawasan,
samtang walay timik ang tibuok kalibo-
tan,

tungod sa hangin gikan sa habagatan.

¹⁸ Makahimo ka ba, sama niya, pagbuk-
lad sa kalangitan,

nga iyang gibuhat, sa salamin sama
katig-a,

o sama kasinaw sa tinunaw nga tumbaga.

¹⁹ Sa among isulti niya imo ming tudloan,
pagsulbad sa among kaso wala mi na-
hibaloan.

Kay sa kangitngit ang tanan gitabonan.

²⁰ Ang Diyos sa anghel ba nagkinahang-
lan,

Aron kini sa iyang pagtagad kihatagan?

²¹ Bag-o pa lang, ang kahayag dili nato
makit-an;

sa mga panganod gidag-oman ang kala-
ngitan.

Apan sa unos gipadpad ang kapanga-
noran.

²² Usa ka nagdilaab nga kalayo naggikan
sa amihanan,

Gilibotan ang Diyos sa makalilisang nga
kahimayaan.

²³ Dili nato maabot ang Labing Gam-
hanan;

Walay daugdaogon ang Ginoo sa kaa-
ngayan.

²⁴ Busa, sa katawhan gisimba siya;
walay bili ang maalamon alang niya.

Gitubag ni Yahweh si Job

38

* ¹ Si Yahweh sa unos mitubag kang Job;

² Kinsay nagpalubog sa diosnong laraw
tungod sa mga pulong nga pulos hinanggaw?

³ Baksi ang bat-ang isip usa ka lalaki;
Pangutan-on tikaw ug tubaga ni.

⁴ Diin ka ba pagtukod ko sa kalibotan?

Tubaga ko, pakitaa ko sa imong nahibaloan.

⁵ Nasayod ka ba kinsay nagbuot sa iyang gidak-on;
kinsay nagbitad sa pising gigamit aron kini sukdon?

⁶ Unsay gibutangan sa iyang baroganan?

• **38.1** Si Yahweh mitubag kang Job diha sa hangin ug panganod sama didto sa Bukid sa Sinai. Wala siya mopatin-aw ni mangatarongan, apan namahayag pinaagi hinuog mga pangutana. Wala siya mopaila sa kaugalingong kaalam, apan iya hinuog gipilit ug tawo sa pag-angkon nga wala siyay bisag unsang nahibaloan. Diha sa pagtan-aw ug paghangop sa katingalahang mga binuhat sa Diyos, madiskobrehan sa tawo nga ang pamaagi sa kalihokan sa Diyos makalilibog. Nganong nagpaulan man ang Diyos sa mga yuta nga walay namuyo? Nganong pasagdan man lang sa abestrus ang iyang mga itlog diha sa yuta? Nganong nagpakita mag kaisog ang mga kabayo sa gubat nga walay kapuslanan alang nila?

Sama ta sa tigulang nga si Job nga tungod sa kanunayng pagkakita sa butang, dili na mangangaha, hinuon usahay mahigmata ta. Ang talagsa-ong hitsura sa ilaga, ang mga nating kanding nga magdula, o ang lainlaing matang sa mga bulak igo na nga magpadayag sa misteryo sa mga binuhat. Ang tanang butang nga makita, masimhot, mahikap, madungog o mabati, ang tanang kahibalo nga matugkad sa tawo pinaagi sa syensya, dili kinatibok-an sa kamatuoran. Usa lang ni sila ka diyosnong pagpadayag. Niining diyosnong pagpadayag, ang tanang kaanyag, kaayo ug kamatuoran nanukad: didto nahaluna ang pinakatinuod nga kahimtang.

Kinsay nagbutang sa batong sukaranan?

⁷ Ang bitoon sa kabuntagon nagdungan pag-awit;
ug ang anak sa Diyos sa kalipay naninggit.

⁸ Kinsay nagtak-op sa kadagatan
luyo sa ganghaan nga tinakpan,
sa pagbuhagay ini gikan sa sabakan;

⁹ sa paghimo ko sa panganod nga iyang sapot nga hingpit;
nga iyang lampin sa naglugitom nga kangitngit?

¹⁰ Dihang gipahimutang ko ang iyang mga utlanan;
ug sa ilang dapit ang tinrangkahan nga ganghaan?

¹¹ Dihang miingon ko: “kanang utlanan dili ko lapason;
dinhi ang imong mga balod ako dayong pahunongon?”

¹² Sa imong panahon nakasugo ka ba sa kabuntagon;
o sa iyang dapit napahimutang mo ba ang kaadlawon?

¹³ Aron sa mga ngilit mahawiran niya ang kalibotan,
ug nakauyog ka ba ini aron manggawas ang daotan?

¹⁴ Sa dunot nga yuta iya ning gihatagan,
nga daw sapot lang iyang ilis-ilisan.

¹⁵ Sa kaugalingong kahayag ang daotan gihikawan;
sa ilang mapahitas-ong bukton iyang gidugmoka.

¹⁶ Naadto mo ba ang tuboran sa kadagatan;
natugkad mo ba ang ilang kinailadman?

¹⁷ Ang ganghaan sa kamatayon naablihan na ba alang nimo?
Imo na bang nakit-an ang ganghaan sa iyang anino?

¹⁸ Gahunahuna ba ka sa gilapdon sa kalibotan?
Suginli kuno ko, nasayod ka ba ining tanan?

¹⁹ Ang pinuy-anan sa kahayag hain man?
Ang dapit sa kangitngit asa man mapalغان?

²⁰ Madala mo ba sila sa ilang mga utlanan?

Ug makamatngon ka ba sa agianan sa ilang gipuy-an?

²¹ Nasayod ka! Nahimugso ka ba sa wala pa sila?

Taas na ang imong pangidaron, tigulang ka na.

²² Ang kamalig, sa niyebe imo bang sudlan;

o nakita mo na ba ang bodega sa bagtok nga ulan;

²³ nga sa panahon sa kaalaot ako kining gimugna;

alang sa mga adlaw sa gubat ug sa pakig-sangka?

²⁴ Hain ang agianan sa lugar diin ang kilat naggikan?

O sa dapit diin ang hangin sa sidlakan nagsugod pagkaylap sa tibuok kalibotan?

²⁵ Kinsa man ang naghimo og dalan, alang sa pagbundak unya, sa ulan... ug ang sa dalugdog ug kilat agian?

²⁶ Aron diin ang tawo dili makapuyo, kini kaulanan;

ingon man sa wala puy-i sa katawhan;

²⁷ pagpatambok sa yuta nga wala untay kapuslanan, aron mobuswak ang kalunhaw sa kami-ngawan?

²⁸ May amahan ba diay ang ulan?

Sa tolo sa yamog kinsay nangamahan?

²⁹ Kang kinsang sabakan ang yelo nag-gikan,

ug kinsa pod ang nangamahan sa katugnaw gikan sa kalangitan,

³⁰ dihang nagpundo ingog bato ang katubigan,

ug mibagtok ang ibabaw sa kinailadman;

³¹ Sa kadena ang Pleiades imo bang ma-
bugkosan;
o ang talikala sa Orion imo bang mapalu-
agan?

³² Matudloan mo ba ang bitoon sa ka-
buntagon,
aron tumanon ang tukma nilang panahon?
O makaagag ba ka sa Oso ug sa iyang
kaubanan?

³³ Nasayod ka ba sa mga balaod sa ka-
langitan,
ug makamugna ka bag balaod sa kalibo-
tan?

³⁴ Makasinggit ka ba ngadto sa kapanga-
noran
ug makamando nga motubo ang katu-
bigan?

³⁵ Mokidlat kaha ang mga kilat sa imong
pulong;

ug "Ania mi:" ikaw ba nila tubagon?

³⁶ Nganong may kaalam man ang owak
pagtan-aw sa unahan?

Kinsay naghatag sa sunoy sa iyang alim-
patakan?

³⁷ Kinsa ang may kaalam pag-ihap sa
kapanganoran?

Kinsay nagpatakilid sa mga banga sa
kalangitan?

³⁸ aron mogahi ang abog ug mobagtok,
ug ang pudyot sa yuta magtapok?

³⁹ Makapangayam ka ba og makaon sa
kalasangan,
alang sa mga itoyng liyon ug sa ilang
inahan?

⁴⁰ samtang nagluko sila sa ilang lublu-
banan...

ug sa walay timik naghulat sa kalibonan.

⁴¹ Kinsay nagtagana alang sa uwak og
tukbonon?

sa mga kuyabog pagtawag sa labawng
makagagahom,

ug naglupadlupad nga nangita sa ilang
pagkaon?

39

¹ Nasayod ka ba giunsa pagdaghan

Sa mga kanding sa kabukiran?

nasud-ong mo ba ug nasaksihan

Ang mga baye nga gibatibatian.

² Naihap mo ba ang mga bulan nga gikinahanglan;
ug ang ilang adlaw pagpanganak, imo bang natakdaan?

³ Diha nga ang pagbati nila hapit na mahuman,

Imo ba silang nakit-an ug nabantayan?

Dinha ka ba sa dayon na nilang pagtikubo,
ug nangahulog na ang mga itoy nga gihimugso?

⁴ Giunsa nila ang ilang itoy pagtukaw,
hangtod nga makabiya na sila ug makalakaw?

⁵ Ambi kuno, kinsa gyod ang nagpagawas
ug nagtangtang sa higot sa asnong ihalas?

⁶ Gihatag ko ang kamingawan nga ilang kapuy-an,
ug ang asinong kapatagan nga ilang kapasilonan.

⁷ Kay ang kabanha sa syudad ilang giayran;
ug ang singgit sa drayber dili nila madunggan.

⁸ Gipalabi nila ang tugwayanan sa kabungtoran,
diin manibsib sila sa lunhawng katanoman.

⁹ Andam ba nga moalagad nimo ang ihalas nga baka,
inig kagabii sa pasungan mopahulay ba siya?

¹⁰ Sa daro o sa karas, makapatrabaho ka ba niya,
ug sa hustong kahimanan gihatagan mo ba siya?

¹¹ Ang iyang dakong kusog imo bang kasaligan
Sa bug-at nga trabaho imo ba siyang kapasagdan?

¹² Sa pagpauli nga morang usa,
mapiyalan ba nimo siya
nga sa abot sa giokanan magdala?

- ¹³ Sa pako sa abestrus, may ikatandi ka ba sa ilang baskog kaayo nga kapakapa, nga sa paglupad ang sa banog mas kusog pa?
- ¹⁴ Mangitlog siya sa yuta ug iya kining biyaan, pasagdan nga sila sa balas mainitan.
- ¹⁵ Dili sila magtagad nga sa mga tiil kini matumban, o dugmokon ba hinuon sa ihalas nga kahayopan.
- ¹⁶ Salbahis siya sa mga piso nga mora lang ug dili iyaha, ang kahago nga basig nakawang, wala baliha.
- ¹⁷ Kay sa kaalam wala man siya sa Diyos hatagi, ug sa maayong hunahuna wala siya gahini.
- ¹⁸ Apan unya, pagkatulin niya sa pagdalagan, ang kabayo ug ang nagsakay iyang lumbaanan.
- ¹⁹ Ikaw ba ang naghatag sa kabayo sa iyang kusog; ug ang nagsapot sa kahalangdon sa iyang liog?
- ²⁰ Makapalukso ka ba niya ingog dahondahon; ug nga kahadlok, imo bang himoon ang pangusmo niyang mapagarbohon?
- ²¹ Ang kakusgan gigamit niya; kon magsikadsikad bangis siya, ug modasmag kay makigbugno na.
- ²² Wala siyay gikahadlok, ang kalisang iyang gikataw-an; ug ang pinuti dili niya talikdan.
- ²³ Sa kilid nagkagulkol ang sa udyong sudlanan, ang bangkaw ug ang nagpangidlap nga salapang.
- ²⁴ Kay dili siya makahulat, sa pagdalagan, siya maglumpayat. Sa kakusog, kaniya walay makapugong. Pagtingog sa budyong dili siya mohunong.
- ²⁵ "Karon!" sa tunog sa budyong mosinggit siya. Makapanimaho siya sa gubat bisag layo pa, ang singgit sa kapitan madungog niya. Ug sa pakiggubat andam na kaayo siya.
- ²⁶ Makalupad ba ang banog tungod sa imong kaalam? Gibukhad ba ngadto sa habagatan ang pako sa langgam?
- ²⁷ Milupad ba ang agila kay imo siyang gisugo, ug didto sa ibabaw, sa iyang salag maghimo?
- ²⁸ Sa dagkong pangpang sila nagpuyo, ug ilang gipalabay ang kagabhion didto, ang manalipod nila, ang gansangong bato.
- ²⁹ Pagpangitag makaon, sila motan-awtan-aw; bisag kini layo, ilang makita sa pagnanaw.
- ³⁰ Sila ug ang ilang kuyabog sa dugo magkombira; hain gani ang mga tukbonon tua sab sila.

40 • ¹ Gisultihan ni Yahweh si Job:
² Sa Labawng Makagagahom
 makigtakos ka ba?

Ikaw nga namadlong sa Diyos, tubaga kuno siya!

³ Nagkanayon si Job:

⁴ “Dili ko takos! Unsaon ko man pagtambang?

Ang akong sinultihan naglubaylubay ug alang-alang.

Ang kamot sa baba akong itapion;
 Sa ingon, mahimo kong hilomon.”

⁵ Nakasulti na ko sa makausa,

dili na ko motubag karon;

Dili diay, sa makaduha na,
 apan dili ko motubag gilayon.

Mipadayon si Yahweh og sulti

⁶ Diha sa unos si Yahweh kang Job nakigsulti:

⁷ Baksi pag-ayo ang imong bat-ang isip lalaki.

Unya, ikaw akong pangutan-on;
 kinahanglan imo kong tubagon.

⁸ Ang akong katungod, dili mo ba dawaton?

Unya, imo ba kong pakasad-on,
 aron ikaw nga tarong kanila ilhon?

⁹ Ang imong bukton sama ba sa Diyos og kusog?

sama kaniya makapadahunog ka ba sa tingog?

¹⁰ Nan, dayandayani ang imong kaugalingon;

ipasundayag ang imong himaya ug kahalangdon,

ang imong kadungganon ug kaharianon.

¹¹ Ang kabangis, sa imong dakong kasuko pahungawa.

¹² Ang mapahitas-on pangitaa ug pakaulawi sila.

Dugmoka ang daotan sa ilang gibarogan.

¹³ Unya, sa abog ilubong silang tanan.

Papuy-a silang walay timik sa lubnganan.

¹⁴ Kon imo ning mahimo ako mismo akong dawaton;

nga sa tuo mong kamot ikaw luwason.

¹⁵ Gawas nimo akong gibuhat si Behemot,

nga sama ra sa baka nabuhi sa sagbot.

¹⁶ Sa bat-ang tan-awa unsa siya kakusgan!

Unsa ang gahom sa mga ugat sa iyang tiyan!

¹⁷ Sama sa sedro ang iyang ikog nagtabyogtabyog;

Ang ugat nangigdal sa paa; sa pisi nahisama.

¹⁸ Ang iyang bukog sama sa tubo nga tumbaga;

ug sa taas nga puthaw ang tiil ug kamot niya.

¹⁹ Sa binuhat sa Diyos siya ang kinaunahan;

gihimo siya aron maghari sa iyang kabananan.

²⁰ Sa abot kaniya naghatag ang kabukiran,

ang ihalas nga mananap iyang gikalingawan.

²¹ Naglubog siya ilalom sa kakahoyan; nagsalipod niya ang tambo sa kalapokan.

²² Sa landong sa mga kahoyng lotus siya gisalimbongan;

sa kahoyng dagko sa pangpang siya gilibotan.

²³ Dili siya makurat sa kusog nga sulog sa suba

nga nag-ulboulbo sa iyang baba ang baha.

²⁴ Sa imo lang ba nga mata imo siyang dakpon,

imong bikton ug ang ilong tuhogon?

²⁵ Makuha mo ba ang Leviatan sa taga?

Mapanton ba siya sa bokado sa iyang dila?

²⁶ Ang iyang ilong sa pisi imo bang mata-
 oran?

Ug ang apapangig imo bang matuhog aron makaw-itan?

²⁷ Magpakiluoy ba siya nimo kanunay?
 Ug magsulti maghoph nga pulong kintahay?

²⁸ Maulipon ba nimo siya sa tunhay?

²⁹ Ingog langgam samtang buhi pa,

alang sa higalang dalaga,
 magalongan mo kaha siya?

³⁰ Mapalit ba ni sa mga negosyanti?

Sa mga mamamalit mabahin ba ni?

³¹ Ang iyang panit sa sapang maputos mo ba? makuha ba nimo sa pana ang ulo niya.

³² Sulayi kuno, imo siyang hagiton ug hilabtan;

ug ang pakigbugno kaniya dili mo malimtan.
 Kay kining awaya makapatay nimo inigkahuman.

• **40.1** Diha sa pagpangutana kang Job, mihatag si Yahweh ug pipila ka gutlo sa pahulay, sa dili pa siya mosugod sa ikaduha niyang pakigpulong sa ulohan 40 ug 41.

Sa ulohan 40, ang higanting mananap nga ginganlag Behemot migula nga nagbuntaog, makahadlok ug laksot. Mga tanom ray kanon. Ang higanting Leviatan buaya nga dili madutlan ug pana, tungod sa kagahi sa panit. Bisan tuod wala niy relihiyosong pagtulun-

an, sa Biblia, sinulat ni nga binalak aron pagpakita sa katingalahang buhat sa Diyos. Sa kapid-an ka siglo, ang mga propeta ug mga pari, nagbantay sa ilang katawhan nga dili magpalukmay sa mga pwersa sa kinaiyahan, kay gilibotan sila sa mga paganong nasod nga nagsimba ini. Apan sa nalig-on na ang pagtoo sa mga Judio, gawason na silang nag-awit sa katahom sa tanang binuhat sa Diyos.

41 ¹ Kawang lang ang paglaom nga ma-buntog siya,

Kay sa imo lang pagtan-aw, malisang ka na.

² Magdilaab ang iyang kabangis kon siya mapukaw.

Ug wala nay mangahas kaniya pagtugaw.

³ Kinsay nanulong niya nga wala maunsa?

Ubos sa kalangitan walay bisag kinsa.

⁴ Wala kinahanglana nga ako mong suginlan.

Ang iyang tiil ug kamot sa kusog dili hitupngan.

⁵ Sa sininang tapot sa panit, siya ba mabawian;

sa iyang nagsapawng taming siya malagbasan?

⁶ Sa iyang baba kinsay mangahas pagbukas?

Sa ngipon nga makalisang kinsay modasdas?

⁷ Sa iyang likod naa ang himbis nga naglumbay.

hugot kaayong gadikit ang taming nga naglaray.

⁸ Maayo kaayo, wala gyoy kal-ang bisan dyotay.

⁹ Kay ang usag-usa nila giayo pagdug-tong.

Ang usag-usa kusog kaayong mopugong, ug lisod na kaayo silang bulagon.

¹⁰ Nagpangidlap og kalayo ang atsi niya; Ingog adlawng misilang ang iyang mata.

¹¹ Sa iyang baba manggawas ang kalayo. Unya, manglupad dayon ang mga aligato.

¹² Gikan sa iyang ilong migawas ang aso, ingog inalisngaw sa nagbukal nga kaldero.

¹³ Makapabaga sa uling ang iyang gininhawa;

Gikan sa baba mogawas ang kalayong nagsiga.

¹⁴ Ang iyang liog sa dakong kusog gitugahan;

mosayaw sa kalisang ang naa sa atubangan.

¹⁵ Ang matag pilo sa iyang karne hugot ug lison;

Dili matarog kay siguro ug lig-on.

¹⁶ Ang iyang kasingkasing gahi sama sa bato.

Wala siyay gikahadlokang bisag kinsa ninyo.

¹⁷ Inig bangon niya, malisang ang mga gamhanan,

Ang mga balod mobalik sa lawod sa kadagatan.

¹⁸ Kon sa sapang, udyong ug bangkaw siya abuton;

ang tanan dili na batok niya magmapuslanon.

¹⁹ Ang puthaw alang niya dili labaw sa uhut;

ang tumbaga, dili lahi sa kahoy nga madunot.

²⁰ Ang mga udyong dili kaniya makapasarasay;

alang niya daw mga ohay lang sa humay, kanang mga bato nga batok niya ipanglabay.

²¹ Ang pana, bunal, ingon lag tinagsip alang niya;

Ug ang naghagiyos nga udyong kataw-an lang niya.

²² Haihaiton kaayo ang iyang tiyan, Ingon sa mga buak nga pinggan.

Milatas siya sa yanang, ginamit ang dakong pakang.

²³ Giukay-ukay niya ang kinailadman sa yuta

ug gihimo ingog nagbukal nga kawa; morag gipaaso niya ang dagat, daghang magbulabula.

²⁴ Naggilakgilak sa kaputi ang iyang giagian;

namuti ang mga agianan nga nahulma sa kadagatan,

sama sa mga tigulang nga ang buhok pulos lang oban.

²⁵ Walay sama niya dinhi sa kalibotan; Usa siya ka binuhat nga gikalisanan!

²⁶ Nahadlok niya ang tanan bisan ang halangdon;

Hari siya sa tanang anak sa kamapahitas-on.

42 ^{•1} Mao kini ang tubag ni Job kang Yahweh:

² "Nasayod ko nga sa tanan labi kang gamhanan;

• **42.1** Mao kini ang panapos sa taas nga pagtinubagay ining basahona.

... *karon ikaw...* (b. 5). Ang mga pangutana ni Job sa pag-antos ug kamatayon wala matubag, apan nakita nato karon nga dili ni ang mahinungdanon. Mitubag ang Diyos. Nagpadayag siya sa kaugalingon ug nagsugod si Job pagpuyo isip tawo na katingad-ang nakalingkawas sa kamingaw. Ang mga pulong nga gisulti sa Diyos kaniya morag mga badlong, apan ang pagpakigsulti sa Diyos kaniya igo nang magpaila sa gugma sa Diyos, sama nga ang mga reklamo ni

Job nakasalipod sa iyang pagpangita sa buhing Diyos.

Ang panginahanglan ni Job dili makapat-ingala kay gihatagan man siyag salabotan aron pagpakisusi sa mga tubag ining mga problemang tawhanon. Usa ra ang nagkulang niya: ang pagtan-aw sa Diyos, ug mao ni ang lawom nga pangandoy sa tibuok Balaang Kasulatan: "*Pakig-uli kanamo O Diyos sa kahitas-an; ipadan-ag ang imong nawong aron maluwas mi*" (Slm 80:8).

walay makapakangang sa imong laraw nga tanan.

³ Nagsulti ko sa mga butang nga wala koy hisabtan; kahibulongan kaayo sila alang sa akong kasayoran.

⁴ Nabatian tikaw sa akong mga daluggan,

⁵ karon ikaw sa mga mata akong nakit-an.

⁶ Busa, ang akong gipanulti bakwion ko ang tanan;

sa abo ug sa abog ako silang hinol-solan!"

Kataposan sa balak ni Job

• ⁷ Human makasulti si Yahweh kang Job, milingi siya kang Elifaz ang Temanita nga nagkanayon: "Nasuko ko nimo ug sa imong mga higala. Wala mo magsulti sa tinuod bahin nako. Sahi sa gibuhay ni Job." ⁸ Pagkuha karon og pito ka torong baka ug pito ka torong kamero. Adtoa si Job ang akong alagad ug magpaampo mo niya. Kamo ang maghimo sa halad-sinunog. Dawaton ko ang iyang pag-ampo ug pasayloon ko ang inyong binuang. Dili ako ang inyong gisulti. Wala mo magsulti sa tinuoray bahin nako, sahi sa gibuhay ni Job."

⁹ Unya, nanglakaw si Elifaz, ang Temanita, si Bildad ang Suhita, ug si Zofar, ang

Naamatita. Gituman nila ang sugo ni Yahweh ug gidawat ni Yahweh ang pangaliyupo ni Job.

Dinhi natapos ang sugilanon ni Job sumala sa tradisyon

¹⁰ Human mag-ampo si Job alang sa mga higala, giuli ni Yahweh ang iyang kaadunahan. Kaduha pil-a ang tanang diha niya kaniadto. ¹¹ Ang tanan niyang igsoong babaye ug lalaki ug kahigalaan kaniadto, miduaw niya sa iyang balay. Mikaon sila uban niya. Miduyog sila. Gihupay sila sa tanang kadaot nga gipadangat ni Yahweh kaniya. Naghatag ang matag usa nila og salapi ug singsing nga bulawan.

¹² Gipanalanginan ni Yahweh ang ulahing mga adlaw ni Job labaw pa sa kaniadto. Nanag-iya siya og 14,000 ka kamero, 6,000 ka kamelyo, 1,000 ka parisang baka ug 1,000 nga bayeng asno. ¹³ Gipanalanginan sab siyang mga anak, pito ka lalaki ug tulo ka babaye. ¹⁴ Ang panganay nga babaye ginginganlag Pati, ang ikaduha Cinamon, ug ang ikatulo Botelya sa Pahumot. ¹⁵ Walay makatupong sa katahom sa mga anak ni Job sa tibuok kayutaan. Gihatagan sila ni Job og katigayonan nga ilang masunod uban sa ilang igsoong lalaki.

¹⁶ Nagpuyo si Job sulod sa 140 ka tuig. Nasaksihan pa niya ang iyang mga anak ug ang ilang mga anak hangtod sa ikaupat nga kaliwat. ¹⁷ Namatay siya nga tigulang na kaayo, tugob sa katugang.

• 7. Ang mabasa sa kataposang parapo (42:10-17) mao ang kataposang bahin sa nabantog nga istorya sa balaang tawo nga si Job. Nagsugod ni sa 1:1-2 ngadto sa 2:13 (basaha ang pasiuna). Kay nagpabilin man ang iyang pagsalig, ang tarong nga Diyos miganti niya sa kataposan.

Sa tudling 7 ngadto sa 9, makita giunsa paghiusa ang duha ka nagkasumpaki nga kinaiya ni Job; ang tarong nga Job nga nag-uyon-uyon lang, ug ang laing Job nga halos milukop sa tibuok

basahon: kadtong Job nga nakiglantogi sa Diyos. Makita dinhi nga mas gipalabi sa Diyos si Job nga naghigot sa problema sa kalibotan, kay sa mga higala niya kinsa naghunahuna nga mas diyosnon sila kay ila ning gitabonan.

Ang binata nga pagtoo dili buot motuki sa morag mga kasumpakian sa kinabuhi. Si Job pananglitan sa Kristyanos nga maisogong nangitag tubag sa mga problema karong panahona: *Wala mo magsulti sa tinuoray bahin nako, sahi sa gibuhay ni Job.*